

Deux Olympiades, deux mondes! Twee Olympiaden, twee werelden!

Le camarade J. Deutsch, Président de la S. A. S. I. au travail avec un de ses collaborateurs, à Valence (Espagne).
Kamaraad J. Deutsch, Voorzitter der S. A. S. I., met een zijner medewerkers aan den arbeid, te Valencia (Spanje).

Il y a à peine un an que les sportifs de plusieurs pays furent invités à Berlin. Hitler les invitait. Il montra à ses hôtes la parade fabuleuse de son État militaire en ponctifiant cette démonstration de quelques phrases à double sens et qui durent constituer de soi-disantes manifestations de paix. Personne ne s'y laissa prendre. Ce que les hôtes purent voir de leurs propres yeux et entendre de leurs propres oreilles était suffisant. Ils étaient édifiés!

Un nouveau militarisme, un esprit de revanche des plus prononcé, une stupide adoration de la force, voilà quelle était la réelle figure que présentait cette Allemagne national-socialiste qui organisa les Olympiades bourgeoises de 1936!

Combien les choses seront-elles autres un an après à Anvers!

Cette Métropole vivante aime la Paix. Elle ne peut vivre et se développer que lorsque le germe de la guerre est anéanti. Ce qu'elle peut montrer, et montrer avec fierté, ce sont les preuves encore vivantes d'une vieille culture, des preuves d'un passé plein de travail constructif. Ce qu'elle attend de l'avenir, ce n'est pas l'héroïsme faux de la guerre, mais la valeur réelle de la Paix.

Dans les murs d'Anvers vit un peuple de travailleurs qui, convaincu de ses intérêts et conscient en sa conviction, appelle la Paix et condamne la guerre. Les hôtes qu'Anvers recevra à l'Olympiade appartiennent à ce même peuple. Ce

Het is nog maar pas een jaar dat sportsmannen van tarijke landen naar Berlijn uitgenoodigd werden. Hitler noodigde hen uit. Hij liet aan zijn gasten de fabuleuse parade zien van zijn militairen Staat en onderlijnde deze demonstratie met enkele dubbelzinnige uitdrukkingen die zoogezegde vredes-manifestaties moesten uitmaken. Niemand liet zich beet nemen. Wat de gasten met eigen ooren zagen en met eigen ooren hoorden was voldoende. Zij wisten waar het om ging!

Een nieuw militarisme, een sterk aangehitte revanche-geest een stomme aanbidding van de macht, ziedaar welke de werkelijke figuur was van dit nationaalsocialistisch Duitsland dat de burger-Olympiade in 1936 organiseerde!

Hoe anders zullen de zaken staan een jaar later te Antwerpen! Deze levende metropool bemint den Vrede. Zij kan niet leven en zich uitbreiden dan wanneer de kiem van den oorlog uitgerooid is. Wat zij zal toonen, en met fierheid mag toonen, zijn de sprekende bewijzen van een oude kultuur, bewijzen van een verleden van opbouwende arbeid. Wat zij verwacht van de toekomst, zijn niet de valsche heldendaden van den oorlog maar de werkelijke waarde van den Vrede.

Tusschen de muren van Antwerpen leeft een arbeidersvolk dat zijn belangen weet te schatten en gewetensvol in zijn overtuiging den Vrede roept en den oorlog verafschuwt. De gasten die Antwerpen zal ontvangen behooren tot hetzelfde volk. Het zijn tientallen duizende jonge kerels komende van tarijke europeesche landen. Zij komen naar Antwerpen niet alleen als sportsmannen, maar als vertegenwoordigers van de socialistische arbeidersklasse van hun land. Zij gaan er naartoe als apostels van den Vrede!

Geen twijfel; we beleven een bewogen tijdstip. De Vrede is bedreigd. Meer nog: het gevaar staat voor de deur! Het fascisme heeft zich op Spanje geworpen, het aanvallende met brutale macht om het onder zijn dwingelandij te kunnen versmachten. Het edel bloed van arbeiders stroomt met beken te Madrid, Valencia, Barcelona en Almería en in duizende andere lokaliteiten van Spanje. In de loopgraven van de lachende valleien zooals in de verstrekte stellingen van de bergketens, levert de Spaansche jeugd een heldenstrijd. Geen duim grond wordt aan het fascisme afgestaan zonder de hevigste tegenstand.

Maar de fascisten die Spanje willen domineeren, zijn niet alleen de rebellen-generalen. Aan hunne zijde bevinden zich de groot-machten van de we-

sont des dizaines de mille jeunes gens venant de presque tous les pays européens. Ils ne se rendent à Anvers pas seulement comme sportifs, mais également comme les représentants de la classe ouvrière socialiste de leur pays. Ils s'y rendent en apôtres de la Paix.

Pas de doute: nous traversons une époque tragique. La Paix est menacée. C'est plus grave même: le danger est devant nous! Le fascisme s'est jeté sur la pauvre Espagne, l'attaquant avec une force brutale pour essayer de la faire tomber sous son joug. Mais le courageux peuple espagnol se défend. Le noble sang des travailleurs coule à Madrid, Valence, Barcelone et Almería et dans des milliers d'autres localités du pays espagnol. Dans les tranchées des vallées riantes comme dans les positions fortifiées des montagnes, une jeunesse espagnole livre une bataille héroïque. Pas un pouce de terrain n'est livré au fascisme sans résistance acharnée.

Mais les fascistes qui veulent dominer l'Espagne, ne sont pas seulement les généraux rebelles à leur Patrie. A leur côté se trouvent les puissances mondiales du fascisme, l'Allemagne et l'Italie. Ce sont eux qui envoient des avions et des tanks, des sous-marins et des navires de guerre pour essayer de donner la victoire aux généraux rebelles. La victoire de Franco, serait en vérité une victoire de Hitler et de Mussolini.

L'impérialisme allemand et italien poursuit la domination de la péninsule ibérique.

Les valeureux défenseurs de l'Espagne n'engagent pas seulement leur vie pour l'Espagne. Ils savent très bien qu'à Madrid ils ne défendent pas seulement la capitale de l'Espagne, mais aussi tous les pays européens. Ils comprennent qu'en luttant chez eux ils sont les défenseurs de la Paix pour tout le continent. Ils sont convaincus que seule la Paix peut amener le droit et la possibilité de réaliser des conditions de vie plus élevées par la classe ouvrière.

C'est pour ces raisons que les valeureux camarades espagnols n'hésitent pas, qu'ils n'abandonnent pas le courage et qu'ils resteront à leur poste aussi longtemps que ce sera nécessaire.

Convaincu du devoir sacré qu'ils remplissent, gardant toute leur foi malgré les sombres situations dans lesquelles ils vivent, les camarades espagnols espèrent dans l'aide morale et matérielle qui doit leur venir au delà des frontières de leurs amis démocrates.

Pendant des journées inoubliables se réunira à Anvers la Jeunesse ouvrière du monde entier. L'Olympiade sera une grandiose démonstration du Sport Ouvrier, mais surtout une reconfortante ma-

reld, Deutschland en Italie. Het zijn zij die vliegtuigen en tanks, onderzeërs en oorlogsschepen sturen om te trachten de zege te laten halen door de rebellen-generalen. De overwinning van Franco zou eerder de overwinning zijn van Hitler en Mussolini.

Het Duitse en Italiaansche imperialisme vervolgt de overrompeling van het iberische schiereiland.

De wakkere verdedigers van Spanje zetten niet alleen hun leven voor Spanje op het spel. Zij weten heel goed dat met Madrid te verdedigen, zij niet alleen de hoofdstad van Spanje verdedigen, maar ook al de Europeesche landen. Zij begrijpen dat door bij hen te strijden, zij de verdedigers zijn van den Vrede over heel het vasteland. Zij zijn overtuigd dat alleen den Vrede bij machte is het Recht te doen ontstaan, evenals de mogelijkheid betere en meer verheven levensvoorwaarden voor de arbeidersklasse te scheppen.

't Is om deze reden dat de wakkere Spaansche strijders niet aarzelen, geen oogenblik den moed opgeven en dat zij op hun post zullen blijven zoo lang het noodig is.

Overtuigd van de heilige plicht die zij vervullen, al hun vertrouwen behoudende ondanks de sombere toestand waarin zij leven, kijken de Spaansche kameraden uit naar de moreele en materiele hulp die hen moet komen, over de grenzen heen, vanwege hun democratische broeders.

Tijdens onvergetelijke dagen, zal te Antwerpen de arbeidersjeugd van heel de wereld bijeen zijn. De Olympiade zal een grootsche demonstratie worden van de Arbeiders-sport, maar vooral een versterkende manifestatie van dit leger van jonge arbeiders, symbool van Vrede en Vrijheid!

Quelques délégués à la réunion des Commissions techniques olympiques.
Enkele afgevaardigden op de vergadering van de technische olympische komiteiten.

nifestation de cette armée de jeunes travailleurs, symbole de Paix et de Liberté!

Que cette masse de jeunes et fiers travailleurs qui défilent à Anvers sous les larges plis du drapeau prolétarien, songent un instant à ces autres jeunes qui, loin d'eux, luttent dans la bataille la plus glorieuse que l'histoire ait connue.

Les participants de l'Olympiade d'Anvers auront une pensée pour leurs camarades espagnols et proclameront leur solidarité en se disant: « C'est en Espagne que se joue la Paix du Monde! »

Que l'Olympiade d'Anvers soit un succès pour le Sport Ouvrier au service de la Paix et de la Démocratie!

Général Julius DEUTSCH,
Valence,
Président de la S. A. S. I.

Dat deze massa van jonge en fiere arbeiders die te Antwerpen zullen defileren onder de breede plooiën van het proletarische vaandel, een oogenblik denken aan die andere jongeren die, verre van hen, hun leven ten pand geven in de meest glorieusrijke strijd die de geschiedenis gekend heeft!

De deelnemers aan de Olympiade te Antwerpen, zullen hunne gedachte laten gaan naar hun Spaansche broeders en hunne solidariteit uitgalmen met te verklaren: « 't Is in Spanje dat de Vrede van heel de Wereld op het spel staat! »

Dat de Olympiade te Antwerpen een sukses weze voor de Arbeiderssport, ten dienste van den Vrede en de Democratie!

General Julius DEUTSCH,
Valencia,
Voorzitter van de S. A. S. I.

A quelles conditions participer à l'Olympiade?

1. Prenez la carte de participation!

Elle revient à 20 fr. pour les affiliés et à 25 fr. pour les touristes.

Elle donne droit: a) à la réduction sur les chemins de fer; b) l'insigne olympique (sur toile); c) le programme-brochure; d) le logement gratuit de masse; e) l'entrée gratuite à toutes les festivités (places debout); f) à la réduction au Zoo, etc.

2. Les prix d'entrée:

Ceux qui se rendent à Anvers et ne possèdent pas la carte de participant ne jouissent d'aucun des avantages ci-dessus et paieront comme entrée:

a) **Abonnements**: 20 fr. (places debout); 30 fr. (places assises).

b) **Tickets d'entrée**: (au Stade, Palais des Sports, Bassin Lackbors et terrains accessoires): 5 fr. (places debout); 7 fr. 50 (places assises). — Au Parc, pour le circuit cycliste: 3 fr. entrée générale; 5 fr. (places debout avenue Rubens); 10 fr. (tribune). — Pour la journée des enfants: 3 fr. (places debout). — 5 fr. (places assises).

Pour la journée finale du dimanche 1er août, les prix d'entrée au stade sont uniformément fixés à: 5 fr. (places assises); 7 fr. 50 (nouvelle tribune); 10 fr. (tribune officielle).

Les porteurs de cartes de participation peuvent obtenir des places assises moyennant un supplément de 2 fr. 50.

Toutes les inscriptions sont à envoyer: **Bureau permanent de la IIIème Olympiade, 39, Avenue de France, ANVERS.** (Les versements: effectuer au C. Ch. P. de la IIIème Olympiade Ouvrière, n° 43.45.80).

Envoyez vos inscriptions d'urgence!

In welke voorwaarde neemt men deel aan de Olympiade?

1. Neemt de deelnemerskaart!

Zij komt op 20 fr. voor de angeslotenen en op 25 fr. voor de toeristen.

Zij komt op 20 fr. voor de aangeslotenen en op weg; b) olympisch herkenteeken (op linnen-goed); c) de brochure met programma; d) gratis massakwartier; e) gratis toegang tot alle feestelijkheden (rechtstaande plaatsen); f) vermindering voor den Dierentuin, enz.

2. De inkomrijzen:

Deze die zich naar Antwerpen begeven en geen deelnemerskaart bezitten, genieten van geen enkel der bovenstaande voordeelen en zullen als ingang betalen:

a) **Abonnementen**: 20 fr. (rechtstaande plaatsen); 30 fr. (zittende plaatsen).

b) **Ingangskaarten**: (tot het Stadion Sportpaleis, zwemdok Lackbors en andere terreinen): 5 fr. (rechtstaande plaatsen); 7 fr. 50 (zittende plaatsen). — In het Park, voor den omloop der wielrenners: 3 fr. (algemeene ingang); 5 fr. (rechtstaande plaatsen, Rubenslaan); 10 fr. (tribune). — Voor den kinderdag: 3 fr. (rechtstaande plaatsen); 5 fr. (zittende plaatsen).

Voor den einddag van Zondag, 1 Oogst, zijn de inkomstprijzen tot het stadion gelijkvormig vastgesteld op: 5 fr. (zittende plaatsen); 7 fr. 50 (nieuw tribuun); 10 fr. (officieel tribuun).

De dragers van deelnemingskaarten kunnen zitplaatsen bekomen mits een opleg van 2 fr. 50.

Alle inschrijvingen zijn te zenden aan: **Bestendig Bureau van de IIIème Olympiade, Frankrijklaan, 9, ANTWERPEN.** — (De stortingen: te doen op postcheckrekening van de IIIème Arbeiders-Olympiade, n° 43.45.80).

Zendt uw inschrijvingen spoedig in!

Formation du Cortège du 1 août

COIN AVENUE VAN EYCK ET RUE VAN BREE (allée du milieu):

Tête du Cortège

Calicot

Bureau International

Bureau Olympique

Délégués des organisations Internationales.

ALLEE DU MILIEU DU PARC, DU COTE DE L'AVENUE VAN EYCK:

L'Harmonie « Strijd voor 't Recht ».

Amerika.

Danemark.

Angleterre.

Finlande.

France.

Hongrie.

L'Harmonie « Arbeid en Kunst ».

Pays-Bas (tournant par la Place Loos et l'allée intérieure de l'avenue Quinten Matsijs).

ALLEE DU MILIEU DU PARC AVENUE QUINTEN MATSIJS:

Norvège.

Palestine.

Pologne.

U. R. S. S.

Suisse.

Espagne.

A hauteur de la longue rue du Vanneau et avançant jusqu'au

Collège des Jésuites à l'avenue Rubens:

L'Harmonie de Tcheco-Slovaquie:

Tcheco-Slovaquie (Prague).

L'Harmonie de Neudek:

Tcheco-Slovaquie (Aussig).

AVENUE VAN EYCK (côté de la rue): se joindre aussitôt que les Tchèques sont passés, coin rue Van Bree, commencer et tourner dans la rue Edelincx.

Vorming van den Stoet van 1 Augustus

HOEK VAN EYCKLEI EN VAN BREESTRAAT (middenlaan):

Kop van den stoet.

Spandoek.

Internationaal Bureau.

Olympisch Bureau.

Afgevaardigden van Internationale Organisaties.

MIDDENLAAN PARK LANGS DE VAN EYCKLEI:

Harmonie « Strijd voor 't Recht ».

Amerika.

Denemarken.

Engeland.

Finland.

Frankrijk.

Hongarije.

Harmonie « Arbeid en Kunst ».

Nederland (draaien langs Loosplaats en binnenlaan Quinten Matsijslaan).

MIDDENLAAN PARK QUINTEN MATSIJSLAAN:

Noorwegen.

Palestina.

Polen.

Sovjet Unie.

Zwitserland.

Spanje.

Ter hoogte van Lange Kievitstraat en voorrijgende tot op de hoogte van Jezuitenkollege op de Rubenslei:

Harmonie van Tcheco-Slovaquie

Tcheco-Slovaquie van Praag.

Harmonie van Neudek

Tcheco-Slovaquie van Aussig.

AVENUE VAN EYCK (straatkant): aansluiten als de Tcheken voorbij zijn, boek Van Breestraat beginnen en indraaien in de Edelincxstraat.

Het aantal deelnemers aan de Internationale stoet tijdens de sluitingsdag werd geschat op 25.000: sportlui stapten op met partijgenoten en afgevaardigden van de syndicaten.

Le nombre de participants au défilé international à la journée de clôture fut estimé à 25.000: des sportifs manifestèrent avec les camarades politiques et syndicaux.

L'Harmonie « De Teekomst » Bergerhout.

Belgique: Athlétisme léger
Athlétisme lourd
Balle Pelote
Echec
Football
Handball
Korfbal
Natation
Ping-Pong
Tennis
Pêche à la Ligne.

Harmonie « La Semouse » de Laeken: Commencement rue Edelinck en tournant dans la rue Box.

Gymnastes Selectionnés: du Brabant (dames)
du Brabant (hommes)
du Hainaut (dames)
du Hainaut (hommes).

AVENUE VAN EYCK (côté de la rue): suivant le Hainaut, commencement rue Bex, en tournant dans la rue Rembrandt.

Harmonie de Merksem.

Gymnastes de la Flandre Orientale (dames et hommes).
Gymnastes de la Flandre Occidentale (dames et hommes).
Harmonie de Hoboken. Commencement rue Rembrandt en tournant dans la rue Van Dijk.
Gymnastes (dames et hommes) de Liège.
Harmonie de Berchem. Commencement rue Van Dijk en tournant dans l'avenue Charlotte.
Gymnastes (dames et hommes) d'Anvers.

PLACE LOOS EN SUIVANT L'AVENUE QUINTEN MATSIJS (côté de la rue):

Harmonie de Deurne. Commencement Place Loos en tournant dans la rue Jacob.
Faucons Rouges.

Harmonie de Boom. Commencement rue Jacob en tournant dans la rue Van Lerijs
Jeunesse Syndicale.

Harmonie de Wilrijk. Commencement rue Van Lerijs en tournant dans la Longue rue du Vanneau.
S. A. V. et J. G. S.

Harmonicalistes d'Anvers. Commencement Longue rue du Vanneau en tournant dans la Longue rue d'Herenthals.
Trophée de drapeaux du Parti et des Syndicats.

DISPOSITIONS GENERALES.

Les groupes doivent veiller à se trouver à leur place indiqués en temps utile. Si la place indiquée est trop petite, ils peuvent tourner dans les rues adjacentes.

Les gymnastes doivent également veiller à ce que les dames de chaque province se trouvent ensemble. La même disposition sera utilisée pour les hommes.

Les athlètes belges sélectionnés se placent à la tête de leur spécialité, et dans la tenue olympique belge. Les sportifs non-sélectionnés suivent immédiatement les athlètes sélectionnés de leur spécialité mais en tenue habituelle sportive.

Harmonie « De Teekomst » van Bergerhout.

België: licht athletiek
zwaar athletiek
balle pelote
balle pelote
schank
voetbal
handbal
korfbal
zwemmers
ping-pong
tennis
lijnvischers

Harmonie « La Semouse » van Laeken, begin Edelinckstraat en indraaien Bexstraat.

Geselectioneerde turners: van Brabant (vrouwen)
van Brabant (mannen)
van Henegouwen (vrouwen)
van Henegouwen (mannen)

VAN EYCKLEI (straatkant):

Volgend op Henegouwen, beginnen Bexstraat en indraaien Rembrandtstraat.

Harmonie van Merksem.

Turners van Oost-Vlaanderen (mannen en vrouwen).
Turners van West-Vlaanderen (mannen en vrouwen).
Harmonie van Hoboken. Begin Rembrandtstraat en indraaien Van Dijkstraat.
Turners en turneressen van Luik.
Harmonie van Berchem. Begin Van Dijkstraat en indraaien Charlottalei.
Turners en turneressen van Antwerpen.

LOOSPLAATS EN VOLGEND OP DE QUINTEN MATSIJSLEI (straatkant):

Harmonie van Deurne. Begin Loosplaats en indraaien Jacobstraat.

Roode Valken.

Harmonie van Boom. Begin Jacobstraat en indraaien Van Lerijsstraat.

Syndicale Jeugd.

Harmonie van Wilrijk. Begin Van Lerijsstraat en indraaien Lange Kievitstraat.

S. A. V. en J. G. S.

Harmonikaisten van Antwerpen. Begin Lange Kievitstraat en indraaien Korte Herenthalsstraat.

Vlaggentrofee van de Partij en Vakbonden.

ALGEMEENE SCHIKKINGEN.

Al de groepen moeten zich op de aangeduide plaats begeven en zorgen dat ze op tijd daar zijn. Indien de aangeduide plaats te beperkt zou zijn, zoo moeten zij de zijstraten benuttigen.

De turners worden verzocht hunne opstelling zoo te regelen dat al de vrouwelijke turners van iedere provincie tesamen opgesteld worden. Hetzelfde dient in acht genomen voor het opstellen der turners.

De Belgische geselectioneerde athleten stellen zich aan het hoofd van hunne specialiteit, in de door het Olympisch Komitee opgelegde kleedij. De niet-geselectioneerde athleten volgen onmiddellijk op de geselectioneerde athleten van hunne specialiteit doch in gewone sportkleedij.

L'allemand Martin GLEISNER a conçu spécialement à l'intention de l'olympiade des Travailleurs un jeu de masse et en a assuré la régie. Nous en devons la traduction à Yvonne DE MAN et la musique au compositeur Paul DOULIEZ.

C'est l'auteur, M. GLEISNER, qui précise l'objectif du spectacle (traduction): voici son message.

"Nous ne voulons pas présenter, à cette occasion, une sorte de théâtre, un acte ou une histoire imaginaire au public. Notre intention consiste plutôt à exprimer dans un jeu scénique l'unité de la musique, des chants et de la parole et surtout dans l'expression des grandes images de la vie, l'idée de communauté qui anime les participants et la masse des travailleurs du monde entier jusqu'à nos jours. Ainsi, les centaines de jeunes prolétaires ne se contenteront pas d'être acteurs dans une pièce de théâtre à l'intention d'un public, mais ils représenteront leurs camarades et exprimeront les sentiments de tous les participants. C'est pour cette raison que nous donnons à plusieurs reprises, l'occasion aux spectateurs de participer au jeu. Cette intention implique une série d'images qui constituent une suite logique, un résumé des conceptions du monde des travailleurs qui peinent. Nous espérons que ce jeu de fête répond à cet objectif. Lutte pour l'émancipation, la paix et la liberté!"

- *Nous participons à la vie dure, contemporaine, pour en constituer les symboles de la lutte et de notre victoire de demain. Nous devons ainsi refléter la situation de notre époque, de dualité avec tous ses dangers et ses terribles conséquences.*
- *Nous symbolisons donc en premier lieu la pression terrible que subit la masse: le travail sans âme, le chômage, le fascisme qui frappent tant de nos camarades et la résistance courageuse. Nous évoquons l'idée de la force irrésistible du prolétariat dont le triomphe est inéductable et dont les masses démocratiques assurent déjà à présent au travailleur une part de toute culture et de joie de vivre qui lui revient. Pour souligner cet objectif éducatif et culturel, nous nous référons au mouvement international du sport travailliste. Nos idées prennent ensuite une importance accrue. Nous songeons au sort réservé à tous les peuples. Nous voyons dans le monde entier cet ensemble laborieux, animé du même désir de paix, qu'une classe minoritaire dominante essaie de diviser. Nous sentons en nous intensément cette union pacifique de notre olympiade qui nous dit d'agir plus consciemment et plus unis contre l'idée de guerre."*

Durant plusieurs semaines, des milliers de **figurants** ont répété dans de nombreuses salles.

La pièce a été présentée une première fois le samedi 31 juillet au Palais des Sports. Cet événement était suivi d'un impressionnant cortège aux flambeaux se dirigeant vers le centre de la ville. Le jeu de masse a été repris dimanche pour clôturer la semaine des festivités.

En raison de l'actualité des thèmes traités, la plaquette du programme est imprimée intégralement.

Voor de Arbeidersolympiade werd speciaal een massaspel ontworpen door de Duitser Martin GLEISNER die tevens regisseur was. De vertaling was van de hand van Yvonne DE MAN. De muziek werd gecomponeerd door Paul DOULIEZ.

We citeren M. GLEISNER die de opzet van het spektakel verduidelijkt:

"Wij willen te dezer gelegenheid aan het publiek geen soort theaterstuk, geen handeling, geen verzonnen geschiedenis voorschotelen. Wij willen veeleer in een feestelijk spel door eenheid van muziek, zang en woord en vooral door massale levendige beelden, de gemeenschappelijke gedachte tot uiting brengen welke de deelnemers en de arbeidersmassa's aller landen ten huidigen dage bezielen. Aldus zullen de honderden jonge proletariërs die de spreekkoren uitvoeren geen tooneelspelers zijn die spelen voor een publiek, maar vertegenwoordigers van alle feestgenooten, kameraden onder kameraden, die door hun doen en handelen vertolken wat alle aanwezigen voelen. Daarom willen we ook herhaaldelijk de gezamenlijke toeschouwersmassa aan het spel laten deelnemen. Dit voornemen vergt een heele reeks beelden, die in 'n logische volgorde een samenvatting van de gedachtenwereld der zwoegende massa's zijn. Wij hopen dat zulks in ons feestspel gelukt is.

Strijd naar ontvoogding, vrede en vrijheid!

- *Wij sluiten bij de harde hedendaagsche werkelijkheid nauw aan en willen uit deze de symbolen van den strijd en onze overwinning van morgen ontwikkelen. Onze beelden moeten dus de weerspiegeling zijn van dezen tijd van tweedracht met al zijn gevaren en al zijn erge gevolgen.*
- *Wij beginnen daarom met symbolische beelden van den druk die op de massa's rust: van zielloozen arbeid, van werkloosheid, van fascisme, waaronder zooveelen onzer broeders gebukt gaan, en van heldhaftigen tegenstand. Dan roepen wij de gedachte aan de onverwoestbare kracht der massa's op, die steeds opnieuw zegepraalt en zegepralen moet; die nu reeds, bij de democratische volkeren, voor den arbeider dezes aandeel in alle cultuur en alle levensvreugde veroverd. Als uiting van dit opvoedend en kultureel streven, toonen we de Internationale Arbeiderssportbeweging. Onze gedachten nemen daarna een grooteren omvang. Wij denken aan het lot van alle volkeren. We zien overal de arbeidende massa's met denzelfden vredeswil, die een kleine heerschende klasse tegen mekaar in het harnas tracht te jagen. We voelen in ons allen — en dubbel zoo sterk nu bij deze vreedzame volkerenbijeenkomst onzer Olympiade — den wil, die zich steeds bewustvoller en eenstemmiger in allen tegen de oorlogs-idee ontwikkelt."*

Weken op voorhand werd er door een duizendtal **figuranten** gerepeteerd in talrijke zalen.

De opvoering werd de eerste maal vertoond op zaterdag 31 juli in het Sportpaleis. Aansluitend vertrok er een indrukwekkende fakkeloptocht naar het stadscentrum. Het massaspel werd zondag hernomen ter afsluiting van de feestweek.

Gezien de aktualiteit van de behandelende thematiek, wordt het programmaboekje hier integraal afgedrukt.

miljoenen, die moesten zwijgen.
Miljoenen over de wereld,
voelen, wat wij roelen,
willen, wat wij willen.

Zoo zijn wij saam verbonden,
Arbeiders-sportlieden van overal,
om een rood laaien,
om een rood vuur,

dat in alle har'ten brandt.

En nu, laat dit roode licht zichtbaar worden.
Ontsteekt de fakkel.

Laat ze zinbeeld zijn
vuurteekens

van onze sterke, roode wil.

Sluit de rijen, kalm en zeker,

Draagt het licht uit onze harten
in de feestelijke stad.

Laat het wakken,
laat het werven,

laat het duisternis verdrijven,

ons laaiend krachtig rood.

Zingt nu' ons nu,

als begin, van onze stoet,

't roode lied,

bij 't roode licht !

Maaszang : **INTERNATIONALE**
(3 deelen)

Slot van het Feestspel

Op Zaterdag, 31 Juli : **FAKKELOPTOCHT** direkt
aansluitend.

N. B. — Men wordt beleefd verzocht vanaf 20 u. 45
het rooken en het verbruik te laten. Het spel gaat zonder
poos onafgebroken door.

Drukk. Excelsior, n. v. (J. Luys), Somersstr., 22, Antwerpen.

Zaterdag 31 Juli en Zondag 1 Oogst

in het

SPORTPALEIS

— te 21 uur —

Aan ons de Toekomst

Massa-Feestspel voor de IIIe Arbeiders
Olympiade 1937, te ANTWERPEN

Ontwerp, spelleiding, choreographie : Martin Gleisner
Compositie en muzikale leiding : — Paul Douliez
Nederlandsche tekst : — Yvonne De Man
Spreekkoorleiding : — Piet Bergers

Medewerkers :

Zangverenigingen : LASSALLE KRING en KLAPROOS
Orkest van de TOONKUNSTENAARS-VEREENIGING
Bewegingskoren gevormd uit de leden der Socialistische
Jeugd- en Turnverenigingen van het gewest Antwerpen
Spreekkoren : KOLOMAN WALLISCH en WENDING

Het Feestspel wil in samenwerking van muziek, zang-
spreek- en bewegingskoren volgende gedachten symbolisch
uitbeelden :

INHOUD VAN DEEL I : DONKERE TIJDEN

Wij denken aan de wereld waarin wij leven. Wij zien
de arbeid gemechaniseerd, zonder vreugde, *de loopende*
band.

Deze arbeid zou, als het weinige uren duurde, aan alle
mensen een goed bestaan kunnen geven en *veel vrije*
tijd voor de arbeiders overlaten, die zij op vielerlei nuttige
en mooie manieren zouden kunnen besteden, o. a. met
turnen en sport. Maar het kapitalisme laat, wie arbeid
hebben, te lang werken en miljoenen werklozen voor de
poorten staan. Uit dit wanbeleid wordt bij velen een wan-
hoopsstemming geboren, die zij laat gelooven aan de
beloften der *fascistische agenten*. Zoo worden vele volken
door het fascisme *overmeesterd, onderdrukt en ternegerge-*
sagen.

Tegen dit noodlot heeft zich Weenen, de stad van onze
vorige Olympiade, heldhaftig verzet. Wij denken met eer-
bled aan het *strijdende Weenen*. Met gelijke gevoelens
eeren wij, *door op te staan*, alle offers van den vrijheids-
strijd op heel de aarde, alle *onssterfelijke offers*.

PROLOOG :

Sportgenooten aller tijden,
Feestgenooten dezer stad !
Wij hebben tezaam onze Olympiade gevierd

Het feest van onze kracht,

Het feest van onze vriendschap,

Onze wereldomvattende vriendschap,

Wij hebben heerlijke dagen beleefd

Maar, wij blijven arbeiders,

Ook al vieren wij feest :

Wij kunnen wereld en tijd niet vergoeten.

Hun schaduw valt op onze vreugden.

Wij weten :

Het licht, door ons verkregen

Het feest, door ons veroverd

zijn met harde strijd

met taale wil

ontruikt aan een ontredderde wereld

aan een donkere tijd.

DEEL I

Uit het Spreekkoor :

Het kapitaal, wat goeft het ons ?

Slaafsche arbeid voor hongerloon.

Bewegingskoor : **LOOPENDE BAND**

Uit den tekst :

Zóó is de moderne arbeid !

Hij kon zege brengen

maar winstbejag wil het niet !

Allen konden arbeid vinden

Dan waren zes uren arbeid genoeg

Dan hadden gelukkige arbeiderscharen

veel vrije tijd !

Tafereel : Lichaamsontwikkeling in den vrijen Tijd

Uit den tekst :

Maar, het kapitaal wil het n'et !
Wat geeft het ons ?
Werkloosheid !

Bewegingskoor : WERKLOOSHEID

Zang : Werkloozenlied

Daar dreunt een kreet vol toorn en nood
Uit schaaam'le scharen arm en groot
En d'aarde bloeit zoo rijk en groot
Werk en Brood en Vrede !

Wij willen niet meer werkloos staan
Het leed der onzen gadeslaan
Wij willen and're wegen gaan
Werk en Brood en Vrede !

Daarom de zeisen 't eerst voorbij
De hamers hoog ! Nu komen wij !
En na ons, eind'loos, zij aan zij
Werk en Brood en Vrede !

Uit den tekst :

Het kapitaal kan de wereld
niet langer besturen
Het vreesst zijn einde
het vecht om zijn leven
het bedriegt de massa
het lokt de dommen
het zendt zijn agenten !

Tafereel : Fascisme lokt

Bewegingskoor : GEKNEVELD VOLK

Zes jaren geleden waren wij te Weenen.
Toen was Weenen onze vroolijke, roode gastvrouw !
En nu ?
Toch leeft ons Weenen nog steeds —
stil en verschoolen —
maar desondanks, het Weenen,
dat eens de toekomst bouwen zal !
Wij willen Weenen gedenken
wij willen het lied weer hooren,
het lied der arbeiders van Weenen.

Tafereel : Het strijdende Weenen

Zang : Lied der Arbeiders van Weenen

Wir sind das Bauvolk der kommenden Welt !
Wir sind der Sämann, die Saat und das Feld !
Wir die Schnitter der kommenden Mabd !
Wir sind die Zukunft und wir sind die Tat.

So flieg du flammende, du rote Fahne,
Voran dem Wege, den wir zieh'n
Wir sind der Zukunft getreue Kämpfer
Wir sind die Arbeiter von Wien !

Heer'n der Fabriken, ihr Herren der Welt
Endlich wird eure Herrschaft gefallt,
Wir, die Arnee, die die Zukunft erschafft,
Sprengen die Fesseln der engenden Haft

Wenn uns die Lüge auch schmähdend umkreist,
Allen besiegend erhebt sich der Geist,
Korker und Eisen verlieren die Macht,
Wenn wir uns ordnen zur letzten Schlacht.

Tafereel : Lichaamsontwikkeling in den vrijen Tijd

Uit den tekst :

Maar, het kapitaal wil het n'et !
Wat geeft het ons ?
Werkloosheid !

Bewegingskoor : WERKLOOSHEID

Zang : Werkloozenlied

Daar dreunt een kreet vol toorn en nood
Uit schaaam'le scharen arm en groot
En d'aarde bloeit zoo rijk en groot
Werk en Brood en Vrede !

Wij willen niet meer werkloos staan
Het leed der onzen gadeslaan
Wij willen and're wegen gaan
Werk en Brood en Vrede !

Daarom de zeisen 't eerst voorbij
De hamers hoog ! Nu komen wij !
En na ons, eind'loos, zij aan zij
Werk en Brood en Vrede !

Uit den tekst :

Het kapitaal kan de wereld
niet langer besturen
Het vreesst zijn einde
het vecht om zijn leven
het bedriegt de massa
het lokt de dommen
het zendt zijn agenten !

Tafereel : Fascisme lokt

Uit den tekst :

In vele lunden worden onze broeders vermoord,
gefoltierd, geknecht,
Leed, voor ons allen geleden.
Officers, voor ons allen gebracht
Officers voor de menscheid
Officers voor de vrijheid !
Aan allen onzen onvergankelijken dank !
Onze eenwige trouw !
Staat op, staat op, staat allen op,
om de sinchtoffers te herdenken !

Herdenking : VLAGGEN VAN ROUW

Zang : Onsterfelijke offers

Onsterfelijke offers, gij gingt van ons heen
Wij sturen U na, hart en ziel vol geveen
Gij bleeft, met Uw sterven, de Toekomst getrouw
Ons echter, Uw erven, vervult leed en rouw
Maar eens, als de Vrijheid de Menschen gemaakt
En al Uw droonen tot waarheid maakt
Dan zullen wij melken, hoe gij hebt geleefd
En rust'loos naar 't hoogste op Aard steeds gestreefd,
Gevallen zijt gij in den bloedigen strijd
Als offers van moordzucht, laster en nijd.
Wat vraagt gij naar vreugden en 't eigene heil ?
Voor 't lijdende volk hadt het leven gij veil.
Wie weet al uw wonden, uw smaad en uw klacht ?
De wanden der kerkers zijn stom als de nacht !
Een graf in de aarde, een kuil in den grond ;
De keten, de keten klonk ver in het rond.

INHOUD VAN DEEL II :

DE KRACHT DER MASSA

Maar ondanks alle tegenslagen in enkele landen is de arbeidersmassa op den duur niet te onderdrukken. Steeds zal zij zich weer verheffen. Hoe het bezongen wordt in ons lied : *Broeders verheft u ter vrijheid.*

Vereenigd zijn de arbeiders sterk en kunnen een blok vormen, hetwelk alle vijanden der vrijheid kan verslaan. Reeds in deze uren van zorgen en strijd willen wij den socialistischen mensch voorbereiden. In deze opvoeding tot socialist, niet in het slaan van rekords, ligt de bijzondere beteekenis van de arbeiderssport. De vreugde brengende sterke, opbouwende arbeid eeren wij in het symbool van een *hamerzaaien*, op de tonen van het Strijdlid van den Arbeid. Naast deze kracht, wil de nieuwe mensch ook levensvreugde in spel en dans.

Zang : De gedachten zijn vrij

De gedachten zijn vrij, wie kan ze beletten
 Zij ijlen voorbij naar eigene wetten
 Geen mensch kan ze raden, of grijpen of schaden
 Hoe sterk hij ook zij : De gedachten zijn vrij !

Ik denk wat ik wil — wie zal 't mij verbieden
 Mijn denken gaat stil, waarheen het wil vlieden
 Mijn wensch en verlangens, neemt niemand gewangen
 Hoe sterk hij ook zij : De gedachten zijn vrij !

En als men mij sluit in donkere kerker
 Dan loch ik ze uit — de geest is toch sterker
 Hij breekt onverdrotten, de grondels en sloten
 En werpt ze tersij : De gedachten zijn vrij !

Uit den tekst :

De arbeidersklasse is onverwoestbaar !
 Zij bouwt, zij schept de rijkdom der wereld
 dien zij eens zal bezitten.
 Hier geknecht, verrijst 'ij elders.
 Ziet naar Rusland, Frankrijk, Spanje...
 Ziet naar het Noorden !
 Ziet naar dit land waar wij, in vrijheid, ons feest kunnen
 [vieren.
 Steds verrijzen's !
 Na nederlagen, eens zoo sterk !
 Eenige, scheppende kracht van de arbeidersmassa !
 Eeuwige opgang naar licht, naar vrijheid !

Bewegings- en zangkoor: OP TOT DE ZON, TOT DE VRIJHEID

Broeders, verheft U ter vrijheid !
 Broeders, omhoog naar het licht !
 Stralend uit donker verleden
 Staat nu de toekomst gericht !

Ziet hoe die vloed van miljoenen
 lichtend uit nachtdonker lasit,
 tot ons onmeetlijk verlangens
 hemel en aarde bezaait !

Klampt in elkaar nu de handen
 Broeders der slavernij schande,
 Eindigt der slavernij schande,
 Heilig den laatste slag !

Brijzelt het juk der tyrannen
 dat U sinds jaren beswaart !
 Zwenkt onze bloedroode vanen
 Over een zaliger aard !

Uit den tekst :

Wij, proletariërs aller landen,
 wij vormen blok !
 Wij staan in de storm !
 Onze vrijheid rooft men niet !
 Wij strijden tegen alle vijanden der vrijheid !
 Wij bouwen reeds aan de komende wereld,
 trots alles, trots alles, ons leven, onze vreugde !
 Sport in onze vrije uren
 trots alles !
 Dit alles vormt de mensch van het socialisme,
 dat wij veroveren moeten.
 van het socialisme, dat komen zal.
 Wij arbeiderspartijleden uit alle landen,
 Wij stalen lichaam, hart en geest,
 voor strijd en zege en vreugde.
 Wij hebben de zang van den arbeid lief,
 de zang van de scheppende macht.
 Wij dragen de klank van de hamers,
 in 't lied onzer kracht

Tafereel : Zwaaiende hamers

Zang : Strijdlid van den Arbeid

I.
 Wij, die de hamers zwaaien,
 Wij, die het koren maaien,
 Wij zijn de kracht !

II.
 Wij, die de steenen bouwen,
 Wij, die de huizen bouwen,
 Wij, zijn de kracht !

V.
 Werkers der wereld,
 Haar komende Heeren,
 Wij zijn de kracht !
 Wij zijn de Macht !

Uit den tekst :

Wij voelen de kracht,
 wij strijden den strijd,
 maar, wij zien ook het mooie !
 Wij hebben de kracht,
 wij strijden den strijd
 door 't leven ons gevraagd
 maar wij veroveren ook het licht en blijde
 door 't leven ons geboden :
 spel, vreugde, dans !

OPMARSCH

Op zang : De Roode Smeden

INHOUD VAN DEEL III : VELE VOLKEREN, ÉÉN ROODE VLAG

Het leven der arbeiders wordt altijd bedreigd door het, uit Kapitalisme en Imperialisme komende oorlogsgevaar. Men wil de volkeren tegen elkaar opzetten, maar wij arbeiders willen geen volkeren-oorlog. Wel willen wij ons land vrij en gelukkig, en als het moet, beschermen wij het, zooals onze Spaansche makkers dit doen. In deze eensgezindheid van ons voelen, brengen wij *hulde aan de Spaansche kameraden*, die ins ons midden zijn.

Wij weten dat het fascisme tot oorlog moet leiden en dat alleen het socialisme een duurzame vrede-zekerheid kan geven. De arbeidersbeweging heeft het moeilijk, zij is omgeven door duistere gevaren, doch zal de roode beweging steeds sterker worden tot zij, al worstelend, de zege heeft behaald. Wij symboliseeren dit met een *dans van de roode vlag*, die de massa's opwekt en tot machtige eenheid verzamelt (op de tonen van het vrijheidslied, de « Marsellaise »).

In onze *Ephoog* worden wij ons nog eens bewust dat ons allen, uit hoevele landen wij ook komen, de roode gedachte en de roode vlag vereenigen. Uit deze eensgezindheid *zieren wij* allen trouw (doe mee kameraad) aan de Arbeiderssport-Internationale en het Socialisme en dragen den rooden gloed, die in onze harten brandt, ook zichtbaar uit in den Fakkeltocht, die met het einde van ons spel begint.

VREUGDEDANS

Uit den tekst :

De heeren der wereld, vjanden der vrijheid,
vreesen ons, arbeiders der wereld !
Zij prediken volkerenhaat,
zij prijzen als eenig middel : oorlog !
Zij winden leugens en kransen om alle kanonnen !

Tafereel : Oorlogsbedreiging

Uit den tekst :

Maar wij, arbeiders der wereld,
wij willen geen oorlog !
Zij prediken volkerenhaat :
Wij willen volkerenvrede !
Wij hebben ons vaderland lief,
elk bet zijne.
Wij willen vrij leven, in een vrij land.

Wij willen geen oorlog der volkeren tegen elkander,
maar wij hebben ons vaderland lief.
Wij willen het beschermen tegen fascistisch gevaar,
socials onze broeders in Spanje bet doen.
Heldhaftig strijdend sinds meer dan een jaar.
Een volk, dat zijne vrijheid stelt boven alles
Strijd op leven en dood tegen fascisme,
laf kruipend uit alle hoeken der duisternis.
In deze uren van ons groote feest
woedt de gruwel des oorlogs daar ginder
leeft grootscheit van de vrijheidstrijders
in rustige standvastigheid
van heel een volk,
man en vrouw, kind en grijsaard
Strijd voor ons allen gestreden,
Leed voor ons allen geleden !
Overal klinkt in Spanje, van nieuw leven doorgloeid,
de onde wijs van de onderdrukte Italiaansche makkers,
Avanti popolo — vooruit gij volk !
Gezongen door de Spaansch milicianos
samen met broeders uit alle landen, ter hulp gesneld.
Internationaal het lied — internationaal de strijdende
[broederschap !

Voor zulk een gebeuren
verstomt nog ons spel.
Nog woedt de strijd,
nog vloeit het bloed
en zwijgt ons spel.
Maar, zoals onze getuichten in Spanje verwijten —
met dank en eerbied en hulde —
zoo gaan onze blikken —
met dank en eerbied en hulde —
naar de makkers uit Spanje in ons midden.

Zij doen ons aan, de eer,
Ons feest mee te vieren,
gezonden als boodschappers
voor de duizenden,
die hier zouden geweest zijn in andere tijden
Milicianos, gij, van het front gekomen,
die terug zult keeren naar het front,
wij groeten U, en in U, heel uw heldhaftig vrijheidlogor,
wij groeten U,
met al onze eerbied, met al onze dank,
en wij bedoven, U naar krachten te steunen.
Hulde aan heel het republikeinsche Spanje.

HULDE AAN ONZE SPAANSCH E MAKKERS

Zang : *Avanti popolo*

Uit den tekst :

Wij willen ons vaderland beschermen
tegen fascistisch gevaar.
als de brunt ons bedreigt.
Maar wij hebben ons vaderland lief,
wij willen het behoeden voor al dese gruwelen,

wij willen geen vermoorde vrouwen en kinderen
wij willen geene puinhoopen.
Wij willen voor alle volken leven en geluk,
en daarom willen wij vrede.
Wij zien slechts een duurzame vredesekerheid :
in plaats van kapitalisme : het socialisme !
Boven de dreigende duisternis
rijst onze kleur,
langzaam, maar zeker.

VLAGGENDANS

Bewegingskoor : verzamelen

Zang : *Marseillaise (Vrijheidslied)*

EPILOOG :

Uit den tekst :

Onze vurigroode vaandels
binden eeuwig ons te saam,
arbeiders-sportlieden uit alle landen.
Onze roode eenheid,
over alle grenzen heen,
is de dan tegen oorlog en fascisme.
Onze roode macht is groeiend,
over een zeede deel der aarde
waait heerschend reeds de roode vlag !
Ook in vele andere landen,
is reeds sterk de roode macht.
Over alle grenzen heen
leeft het sterk arbeidersvolk
groeit het groote broederland,
dat wij allen helpen bouwen,
Vele spraken, spreken wij,
Vele spraken, doch één hartklop :
Vele spraken, een gesichte :
Vele spraken, doch één wil.

Wij, arbeiders-sportlieden aller landen
Wij minnen elk ons eigen volk,
wij achten de kleuren van ons land,
maar boven allen, voor ons allen,
waait de roode broedervlag.
Roode vlag en roode vriendschap,
roode orde : socialisme.
Nu wij onze derde arbeidersolympiade vieren,
voelen wij diep wat ons vereent.
Laten wij, op deze stond,
aan elkander trouw beloven :
op 't signaal, dat gij straks hoort,
staat gij allen, allen op,
heft de handen tot bekrachtiging,
van den eed die gij dan hoort.

(Nu volgt den gelijken oproep in het Fransch,
Duitsch, Engelsch en Tschechisch.)

**SIGNAAL tot opstaan en handen heffen voor U
en Allen !**

Wij roode sportlieden aller landen
te Antwerpen vereenigd,
beloven trouw aan de Socialistische Arbeidersport
beloven in solidariteit, vriendschap en vrede te blijven,
beloven immer en overal het socialisme te dienen.
Wij beloven. Gij hebt beloofd.
Wij danken U.

(Allen gaan weer zitten.)

Dezen eed dragen wij mee
uit de feestelijke stonden,
naar onze landen, onze haarden,
naar de stonden van den arbeid,
van de zorgen, van den strijd,
en in 't alledaagsche leven.
Wij zijn hier maar met tienduizend'n,
doch wij staan hier namens miljoenen.
Miljoenen, die kunnen getuigen,

Verslag over de IIIe Arbeiders Olympiade.

Door Pierre GRANDRY, Bondsvoorzitter.

EEN WOORD VOORAF. — Indien deze feesten werkelijk tot een sukses zijn gegroeid, dan is het vooral te danken aan het uitvoerend bureel van de Centrale die zich omgevormd hadden in Uitvoerend Olympisch Bureel. Al deze kameraden hebben zich tot het uiterste ingespannen en ondanks er geene hulp was van geen enkele zijde, hebben zij met eigen bekrompen middelen het tot een sukses gebracht. Een bijzondere hulde aan onzen wakkeren kameraad Jules Devlieger die werkelijk de groote animator van het werk was, en maanden en maanden geofferd heeft om de feesten te doen lukken.

FINANTIEEL. — Hoe alles finantieel geregeld werd zal voor ieder buitenstaander een raadsel blijven. Wij beschikten over niets, in het geheel niets. Dank het betalen van de olympische zegels van Finland, Zwitserland en Tchechoslovakije, hebben wij onze eigen federaties in gang kunnen zetten, maar voor het organisatorisch gedeelte was er geen geld zoodanig dat er met eigen spaarpenningen is moeten begonnen worden. Slechts 14 dagen voor het begin der spelen, bekwamen wij de toelage van de Regeering en van dat oogenblik af is er opluchting gekomen. Ook onder finantieel oogpunt is de Olympiade een sukses geworden want er is een batig saldo.

PROPAGANDA. — Verschillende weken voor de Olympiade beklagden sommige kameraden het dat er te weinig propaganda gemaakt werd. Dit is wezenlijk zoo, maar gezien den finantieelen toestand kon of mocht er niet anders gehandeld worden. Ieder centiem moest bespaard worden om uitgegeven te worden aan zaken van uiterst dringenden aard.

PERS. — Kunnen we ons niet beklagen over de pers gedurende de Olympiade of zelfs enkel dagen ervoor, zoo moeten wij toch durven zeggen dat onze eigen bladen niet deden wat ze wel zouden kunnen gedaan hebben weken voor de spelen.

MEDEWERKING VAN PARTIJ EN SYNDIKALE KOMMISSIE. — Deze was beneden alles. Wij weten wel dat de Partij in finantieele moeilijkheden is, maar toch hadden wij gerekend op meer moreele hulp. Ook deze is ons slechts in de laatste dagen gegeven langs het kanaal van de Propagandacentrale.

Wat de Syndikale Kommissie betreft, deze heeft lang vijandig gestaan tegen de Olympiade wegens de deelname der Russen. Ook in de laatste weken is die moeilijkheid weg geruimd maar het kwaad was reeds geschied.

ORGANISATIE. — De organisatie van de Olympiade is met gebrekkige middelen geschied. Buiten den sekretaris der Centrale werd er aan bezoldigd personeel gebezigd : een dactylo gedurende 3 maanden, een dactylo gedurende 6 weken en een loopjongen gedurende 3 maanden.

Ieder die iets afweet van organisatie zal moeten bekennen dat het echt miserabel is, het is dan ook niet te verschieten dat de kameraden welke er rond stonden dag en nacht gewroet hebben om den boel in orde te krijgen. Geschiedde dit met het oog op de bezorgdheid van den finantieelen kant, dan mogen we nu gerust zeggen dat het overschot ook te danken is aan dezelfde redenen.

VREEMDE DEELNAME. — Deze was effenaf schitterend. Onze Nederlandsche kameraden hebben ons wel verrast door hunne kleine deelname (hoogstens 600), maar de Tchechen mogen gerust zeggen dat zij den doorslag hebben gegeven. Ruim 2.000 Tchechen waren in Antwerpen en dit is eene daad die wij niet mogen vergeten en zelf moeten trachten die goed te maken door ons van nu af reeds gereed te maken om in 1940 met een paar honderd turners de feesten in Praag bij te wonen. Buiten de talrijke afgevaardigden van Noorwegen, Finland, Denemarken, Zwitserland en Frankrijk, viel op, de deelname van Amerika en van Palestina. Maar wat de « clou » was van de Olympiade, waren de deelname van een honderd tal Spaansche makkers en van 55 Russen. De deelname van deze twee afvaardigingen heeft er toe bijgedragen dat de massa van toeschouwers den weg vond naar onze Sportvelden en ik hoop dat de Syndikale Kommissie het verkeerde van haar houding zal ingezien hebben.

TECHNISCH. — Op de Olympiade werd flink sport vertoond. De Russen en de vertegenwoordigers van de Noorderlanden, Noeren en Finnen hebben de Belgische toeschouwers effenaf verbaasd. Klein en groot in het Antwerpsche sprak de namen uit van de Russische gewichtheffers en zwemmers.

Op turngebied hebben de vreemdelingen ons menig lesje gegeven zoo aan de toestellen zoo in de methode. Zij hebben ons bewezen dat wij nog machtig veel te werken hebben om aan hun peil te komen.

DE BELGISCHE DEELNAME. — In getal was zij goed. Sportief kenden alleen de worstelaars, gewichtheffers, boksers en zwemmers sukses. Onze andere vertegenwoordigers bleven bij het gewone middelmaat.

DE TURNERS. — Hebben tamelijk goed gewerkt aan de toestellen maar hebben moeten ondervinden dat zij aan licht athletiek moeten doen willen zij met andere landen met sukses kampen. Het programma is nu eenmaal zoo en wij moeten ons aanpassen. Onze menschen kunnen het op voorwaarde dat zij willen.

DE FEESTOPTOCHT. — Voor de buitenstaanders een pracht. Voor ons een schandaal. Buiten de geselecteerde atleten en turners was er van de Belgische deelname weinig of niets te bespeuren. Enkele turngroepen, Luik tamelijk vertegenwoordigd, Antwerpen, waar de Olympiade plaats had, niet eenmaal 50 % van hun leden, Brabant tamelijk, Henegouwen om zoo te zeggen niets, Oost-Vlaanderen slecht, en West-Vlaanderen tamelijk. 1.000 volwassen turners en turneressen hebben hunne inschrijving gezonden maar die 1.000 waren lang niet in den optocht, overal en overal waren er te vinden, hetgeen een blijk geeft van tuchteloosheid.

Ik heb den indruk opgedaan dat onze menschen de waarde van de Olympiade niet begrepen, zij hebben het aanzien als een gewoon provinciaal feest of anders hadden ze geen vertrouwen in de menschen die de leiding hadden en waren ze bang om zich te zien blameeren indien de zaak misliep.

HET FEESTSPEL. — Een brok socialistisch leven. Prachtige woorden, prachtige bewegingen en prachtige muziek. Maar hier ook zijn de Antwerpsche turners in gebreke gebleven. Wij zijn verplicht geweest hulp te zoeken in Boom en Brussel om enkele tientallen turners bij mekaar te brengen om te helpen. Onze menschen missen voor zulke zaken nog het noodige gevoel.

BESLUIT. — De Olympiade is voorbij. Ze is een sukses geweest op heel de lijn, laat ons er niet blijven bij stil staan. Zij die niet meegewerkt hebben op de manier die ze konden, kunnen met hunne wroeging blijven zitten, en kunnen niet anders dan in zichzelf zeggen : ik zal toonen bij een volgende gelegenheid dat ik mijn plicht ten volle begrijp en dan allen van nu af aan het werk om onze deelname aan de volgende Arbeiders Olympiade zoo talrijk mogelijk te maken.

Kritische klanken ontbraken niet. Aan het woord is een insider, Pierre Grandry, die zelf deel uitmaakte van het organisatiecomité (algemeen secretaris) tijdens het 20ste Bondscongres van de Socialistische Turnbond.

Les propos critiques ne manquèrent pas. Voici les considérations de Pierre Grandry, qui faisait lui-même partie du comité organisateur (secrétaire général), lors du 20me Congrès fédéral de la Fédération Socialiste de Gymnastique.

Rapport sur la IIIe Olympiade Ouvrière.

GRANDRY PIERRE
Président Fédéral - Bondsvoorzitter.

UN MOT D'INTRODUCTION. — Si les fêtes durent connaître un véritable succès, le mérite en revient incontestablement, en grande partie, au Bureau Exécutif de la Centrale, devenu en la circonstance, Bureau Exécutif des Olympiades. Tous ces camarades ont apporté le plus grand dévouement et firent réussir l'Olympiade par les plus modestes moyens, n'ayant pu compter sur l'aide de nulle part. Nous devons rendre hommage au camarade Devlieger qui se distingua comme un grand animateur, n'ayant rien sacrifié, pendant de longs mois de préparation, pour faire triompher les festivités.

FINANCES. — La manière dont on a pu alimenter financièrement l'entreprise reste, pour la plupart de nos camarades, une énigme. Nous possédions, en effet, moins que rien. Il a fallu le paiement des timbres olympiques de la Finlande, de la Suisse et de la Tchécoslovaquie pour mettre en branle nos propres organisations. Pour l'organisation proprement dite, il n'y avait aucun argent ; si bien que les camarades durent y aller de leurs propres économies pour y mettre un commencement. C'est 14 jours avant l'ouverture des jeux seulement que le gouvernement accordait son subside. Ce fut aussi en ce moment un véritable soulagement.

Du point de vue financier, les olympiades furent donc un non moins beau succès.

PROPAGANDE. — Pendant les quelques semaines et même les quelques jours qui précédèrent l'ouverture, des camarades se plaignirent de notre propagande plutôt insuffisante. Ils n'avaient pas tort. Il était cependant impossible de faire mieux étant donné la situation précaire de nos possibilités financières. Il fallut économiser le moindre centime pour parer au plus urgent.

PRESSE. — Nous ne pouvons, certes, nous plaindre de l'appui que nous donna la presse ; il est cependant manifeste que nos propres journaux ne nous ont aidé comme ils auraient pu le faire.

COLLABORATION DU PARTI ET DE LA COMMISSION SYNDICALE. — Cette collaboration fut en dessous de tout. Non point que nous ignorons les difficultés financières du Parti ; nous avons cependant compté sur un appui moral plus grand.

Ce n'est qu'au tout dernier moment que nous avons été soutenus dans notre propagande et ce par le canal de la Centrale de Propagande. La Commission Syndicale s'est montrée longtemps hostile à nos olympiades par le fait de la participation des Russes. A la fin, le mal fut réparé sans qu'il fut encore possible d'enrayer les ravages qu'il a causés.

ORGANISATION. — L'organisation n'a pu se faire qu'avec des moyens médiocres. A part le secrétaire de la Centrale, il ne fut employé de personnel payé que la dactylographe, durant 3 mois, une dactylographe pendant 6 semaines, et un garçon de courses pendant 3 mois.

Ceux qui se connaissent en matière d'organisation, devront reconnaître que c'étaient là de bien misérables conditions et qu'il n'est pas étonnant que les camarades qui ont pris sur eux la tâche d'organiser l'olympiade, ont dû travailler jour et nuit. S'ils ont travaillé de la sorte pour aboutir malgré les difficultés financières, l'heureux résultat en est aussi la conséquence. Ainsi les camarades ont mérité doublement.

PARTICIPATION ETRANGERE. — Celle-ci est une magnifique réussite. La participation des 600 camarades néerlandais fut une véritable surprise. Mais que dire des 2.000 Tchèques ? Nous ne pourrions vraiment répondre à ce splendide effort qu'en nous préparant pour une participation aussi digne aux Olympiades de 1940, avec au moins deux cents camarades.

A part les nombreuses délégations de la Norvège, de la Finlande, du Danemark, de la Suisse, de la France, la participation de l'Amérique et de la Palestine fut remarquable. Le clou de la participation étrangère était sans conteste la centaine de camarades espagnols et les 55 Russes. Ces deux délégations menèrent la foule aux terrains de sport. J'ose espérer que ces faits feront méditer la Commission Syndicale sur son attitude.

TECHNIQUE. — L'Olympiade nous donna un sport impeccable. Les Russes et les camarades du Nord ont étonné les spectateurs belges. Tous les Anversois ont parlé des Haltérophiles et nageurs russes.

Dans le domaine de la gymnastique, nos camarades étrangers n'ont pas manqué de nous donner bien de leçons tant par leur travail aux appareils que par leurs méthodes. Ils nous ont montré qu'il nous restait énormément à travailler pour les égaler.

PARTICIPATION BELGE. — Excellente quant au nombre. Dans le domaine du sport, ce sont les lutteurs, haltérophiles, boxeurs et nageurs qui remportèrent un succès. Nos autres représentants atteignirent la moyenne habituelle.

LES GYMNASTES. — Ceux-ci ont passablement bien travaillé. Ils ont cependant dû se rendre compte qu'ils doivent se mettre à l'athlétisme léger pour lutter avec succès avec les autres pays. Le programme reste ce qu'il est et nous n'avons qu'à nous y adapter.

LE CORTEGE. — Une merveille pour les spectateurs, pour nous, un scandale. En dehors des athlètes et gymnastes sélectionnés, il ne restait rien ou quasi rien à découvrir de la participation belge. Nous avons remarqué Liège, Anvers (lieu de l'Olympiade !) même pas avec 50 % de leurs membres. Brabant, satisfaisant. Du Hainaut, rien. Quelques membres des Flandres Orientale et Occidentale.

Un millier de gymnastes adultes, hommes et femmes, ont envoyé leur souscription ; ils étaient loin d'être dans le cortège. On en vit un peu partout, ce qui prouve du manque de discipline.

J'ai dû observer que nos gens ne comprennent pas l'importance d'une olympiade. Ce ne fut pour eux qu'une fête provinciale ordinaire, sans quoi ce ne serait que la manifestation du manque de confiance dans les organisateurs ou la peur d'être blâmé en cas d'insuccès.

LE JEU. — Un beau morceau de la vie socialiste. Des paroles magnifiques, des mouvements et une musique splendides. Mais ici, les gymnastes locaux sont restés en dessous de ce qu'ils pouvaient faire. Il nous a fallu chercher à Boom et à Bruxelles pour réunir quelques dizaines de gymnastes pour nous aider.

Il manque aux nôtres pas mal de bonne compréhension.

CONCLUSION. — L'Olympiade a eu lieu. Ce fut un succès sur toute la ligne. Ceux qui n'ont pas donné ce qu'ils pouvaient, n'ont qu'à rester avec le remords. Peut-être sentiront-ils qu'il n'est qu'une façon de se racheter, c'est de travailler, dès à présent, pour assurer aux olympiades de l'avenir, une représentation plus brillante.

FOTO-ALBUM

verzameld door A. LECOMTE

•

ALBUM DE PHOTOS

recueillies par A. LECOMTE

**Juillet
1925**

I.Olympiade Ouvrière Internationale Francfort s/Main

Voorblad van de aankondigingsbrochure van de Eerste Arbeidersolympiade (1925).
Aan duidelijkheid laat de voorstelling niets te wensen over.

*Page de garde de la brochure, annonçant la Première Olympiade Ouvrière (1925).
L'illustration est éloguente.*

Belgische turners op de Olympiade te Frankfurt in 1925.
Des gymnastes belges à l'Olympiade de Francfort en 1925.

**DIE PROLETARIER
DER GANZENWELT
VEREINIGEN SICH
IM SPORT!**

DER GEWALTIGE FESTZUG DER SASI. ●
OBROVSKY SLAVNOSTNI PROVOD S.T.I. ●
LE CORTEGE IMPOSANT DE LA SASI. ● LA
GIGANTA FEST-DEMONSTRACIO DE SSIL.

Samstag, 26. Juli 1931

In 1931 was de arbeiderssportbeweging op zijn sterkst. De meegedragen leuze mag dan overdreven klinken, met 2 miljoen aangesloten leden valt het enthousiasme allicht te begrijpen.

En 1931, le mouvement sportif ouvrier était à son apogée. Le slogan brandi peut paraître sur fait, mais avec 2 millions d'affiliés l'enthousiasme se comprend.

WEHRSPORT ● BRANNY SPORT ● SPORT DE
DÉFENSE ● DEFEND-SPORTO

In Wenen stond "Wehrsport" op het programma: het "verweer" was gericht tegen het opkomend fascisme.
Le programme de Vienne comportait le "Sport de défense": la défense se dirigeait contre le fascisme montant.

DIE MASSENFREIÜBUNGEN ● SPOLEČNÁ PROSTNA ● LES EXER-
CICES DE GYMNASTIQUE EN MASSE ● LA AMASEKZERCOJ

Indrukwekkende massaoefeningen.
Des exercices de masse impressionnants.

Tuisspringen in Schwimmstadion
 Skok i vatten i simstadiet
 Plongeon de la font à la piscine du Stade
 Tuissprungar i vattenstadionet

Photo: ...

Niet alleen de opkomst van de sporters was zeer groot, ook de belangstelling van het publiek kan als "overweldigend" worden beschouwd.

Non seulement le nombre de sportifs était fort important, l'intérêt du public peut aussi être qualifié de considérable.

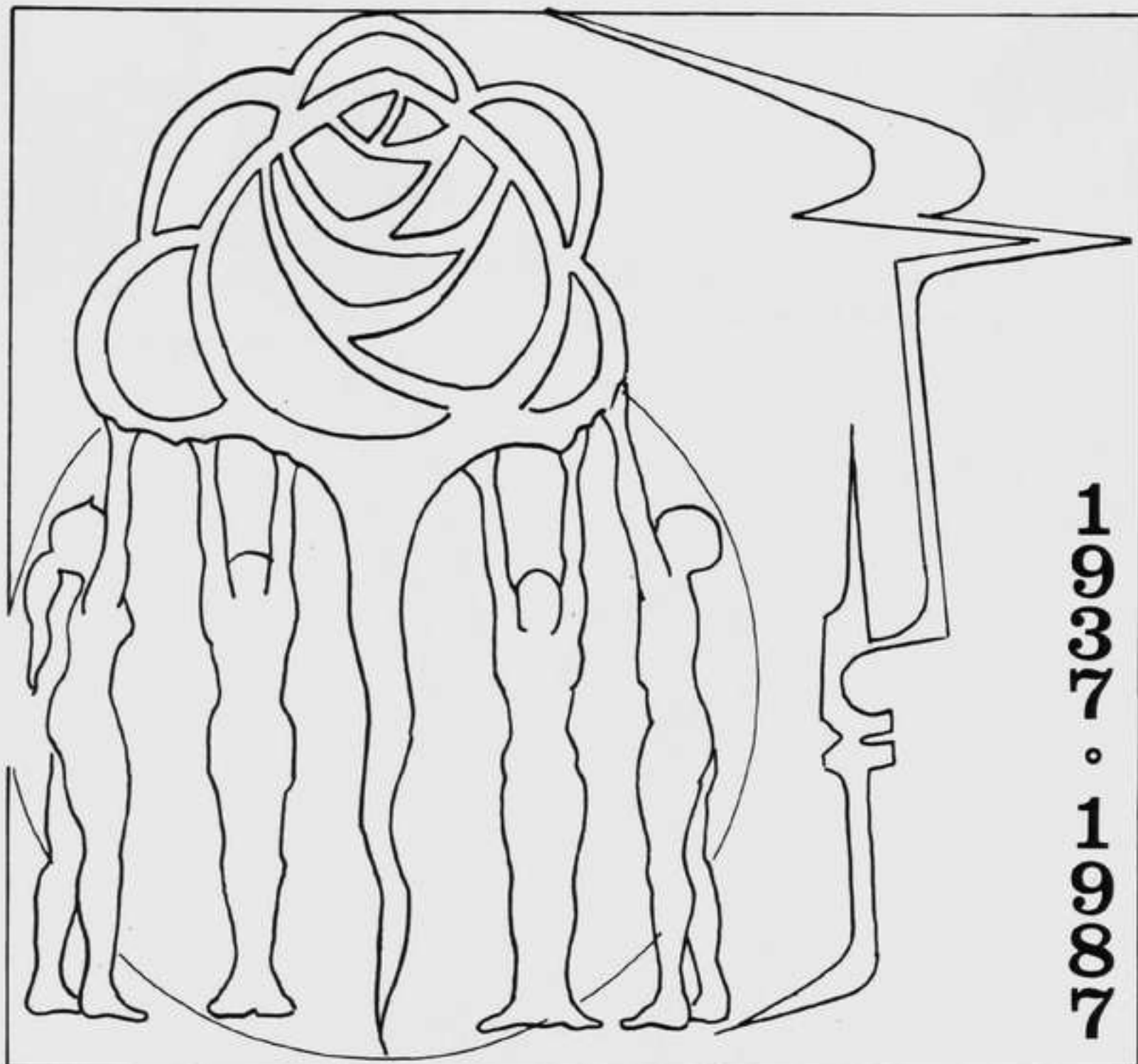
Belgische delegatie turners in de optocht te Wenen.
La délégation belge des gymnastes dans le défilé à Vienne.

Embleem van de Tweede Arbeidersolympiade.
Emblème de la Seconde Olympiade Ouvrière.

WIEN 1931

EIN LETZTES MAL GRÜSST DIESES ZEICHEN

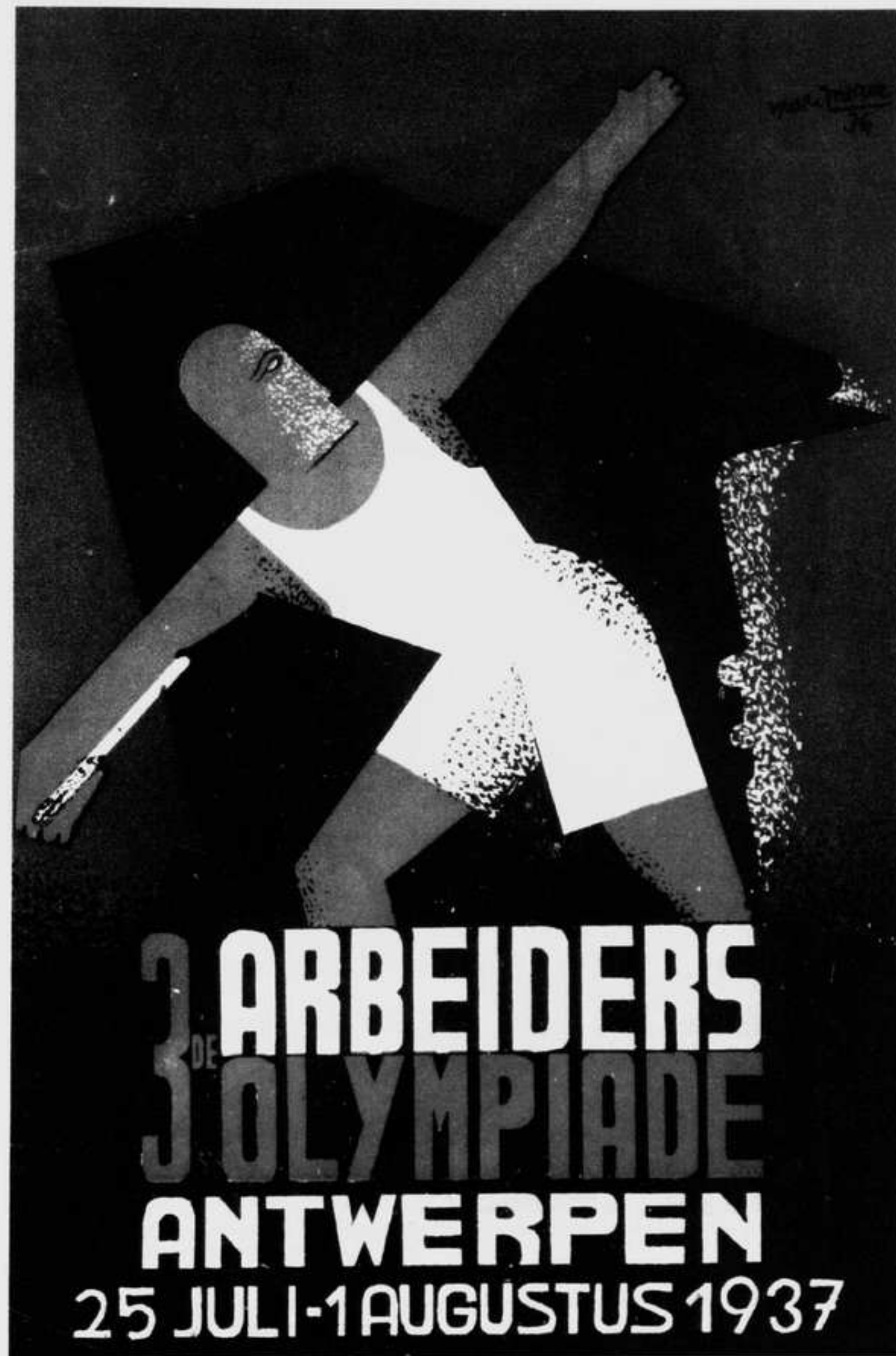
1937 • 1987

In de logo, gecreëerd voor de 50-jarige herdenking door E. Ausloos werd het silhouet van de arbeider overgenomen. Sportlui, mannen en vrouwen, ondersteunen samen de roos, symbool van het socialisme.

Le logo, créé par E. Ausloos pour la commémoration du 50me anniversaire, reprend la silhouette de l'ouvrier. Des sportifs, hommes et femmes, soutiennent ensemble la rose, symbole du socialisme.

Officieel embleem van de 3de Arbeidersolympiade, gesigneerd Mar. Morre. Volgens Jef Nobels was hiervoor een wedstrijd uitgeschreven.

Emblème officiel de la Troisième Olympiade Ouvrière, de la main de Mar. Morre. Selon Jef Nobels, un concours fut organisé à cet effet.

3DE ARBEIDERS
 3DE OLYMPIADE
 ANTWERPEN

25 JULI-1 AUGUSTUS 1937

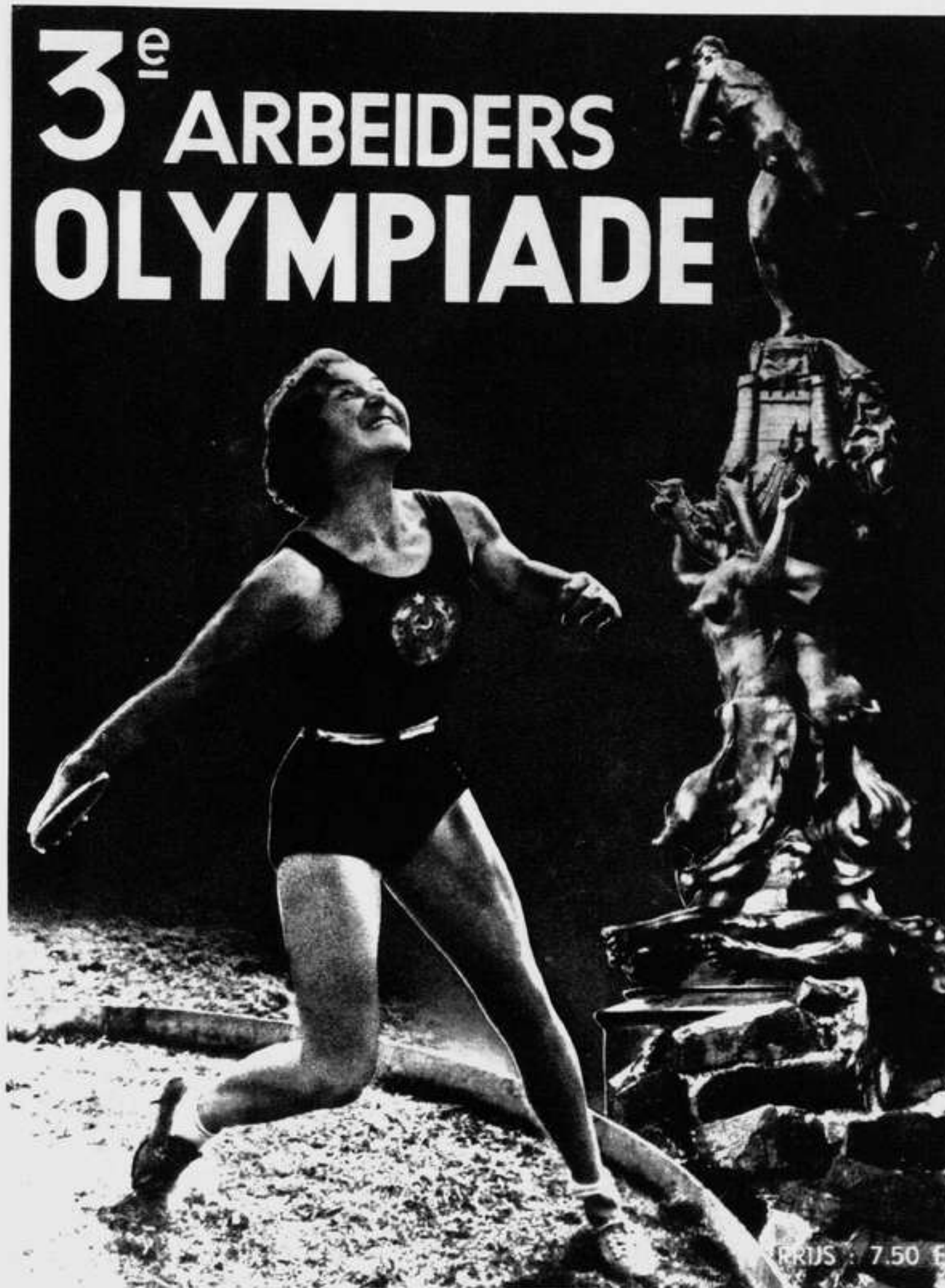
Propaganda-affiche met de deelnemende landen, waarop het verwachte aantal bezoekers staat gespecificeerd.

Affiche publicitaire, reprenant les pays participants en spécifiant le nombre escompté de visiteurs.

Officiële zegel en propagandazegel die destijds aan 1 Bfr het stuk verkocht werden ter financiering.

Timbre officiel et timbre de propagande, vendus à l'époque à 1 fr. pièce pour contribuer au financement.

Achterblad van de Herdenkingsbrochure, geconcipieerd zoals het herdenkingsboek van de Tweede Arbeidersolympiade te Wenen. De discuswerpster is Siniskoya (U.S.S.R.).

Dernière page de la brochure commémorative, conçue comme le livre commémoratif de la Seconde Olympiade Ouvrière à Vienne. La lanceuse de disque est la Soviétique Siniskoya.

1 2 3 4 5 6 7 8

Organisatiecomité:

Voorzitter J.B. Nobels (6)
 Alg. Secretaris P. Grandry (8)
 Technisch directeur J. Devlieger (4)
 Vice-voorzitter L. Lalemand (5)
 Administratief secretaris J. Nobels (6)
 Adjunct-secretaris H. Genesse (3)
 Penningmeester P. Demeester (1)

Le Comité organisateur:

Président J.B. Nobels (6)
 Secrétaire général P. Grandry (8)
 Directeur technique J. Devlieger (4)
 Vice-Président L. Lalemand (5)
 Secrétaire administratif J. Nobels (6)
 Secrétaire adjoint H. Genesse (3)
 Trésorier P. Demeester (1)

Op de foto poseert verder nog Perreman (2), gepensioneerd brandweerofficier van de stad Antwerpen, van wie veel logistieke steun werd verkregen.

Figure encore sur la photo, Perreman (2), officier retraité des pompiers de la ville d'Anvers, qui procura une grande aide sur le plan logistique.

Van 18 tot 21 februari werden er te Johannisbad wintersporten gehouden. (Tsjechoslovakije).

Les sports d'hiver se déroulèrent du 18 au 21 février à Johannisbad. (Tchéco-Slovaquie).

Socialistischen
TURNBOND
van BELGIE

Propaganda - Bureau

Aan de Jonge Arbeiders en Arbeidsters.

Waarde Kameraden en Vriendinnen.

De Socialistische Turnbond van België heeft het genoegen zich tot U te wenden en U te verzoeken de Soc. Turnbeweging te kunnen versterken door lid te worden van een onze talrijke Turngroepen.

Dezen oproep wordt tot U gericht met het oog op de aanstaande **III Arbeiders Olympiade** welke in **Juli 1937 te Antwerpen** zal plaats grijpen en waaraan **duizende Turners en Turners** uit vele landen zullen deelnemen.

Door U heden aan te sluiten bij een socialistische Turngroep zult gij niet alleen in staat gesteld worden om deel te nemen aan de grootsche wereldgebeurtenis, maar zult gij tevens de gelegenheid hebben te verhandelen met **duizende buitenlandse lotgenoten** die uit alle hoeken der wereld te Antwerpen zullen samenstromen.

Wij noden dus van deze gebeurtenis gebruik om onze aandacht te vestigen op de belangrijke opvoeding waaraan zij Jonge arbeiders en arbeidsters tot hertoe verstoken zijn gebleven en waaraan zij aanspraak doen hebben om deel te nemen.

Wij hebben dus niet alleen **VOOR Plicht** maar ook het **recht** U toe te roepen: **Treed in onze rangen.**

Komt tot ons Jonge arbeiders en arbeidsters!

Treed in onze Turngroepen! Komt ons bij, want wij zijn **zelfbewuste, gezonde, levenslustige Turners en Turners** die het volkomen recht hebben U ook te noden om tevens deel te nemen aan de **III Arbeiders Olympiade**. Wij noden U tevens te noden om tevens deel te nemen aan de **III Arbeiders Olympiade** en tevens deel te nemen aan de **III Arbeiders Olympiade** en tevens deel te nemen aan de **III Arbeiders Olympiade**.

Uit U aan te sluiten aan een Turngroep is het enige middel om deel te nemen aan de **III Arbeiders Olympiade**.

Uit U aan te sluiten aan een Turngroep is het enige middel om deel te nemen aan de **III Arbeiders Olympiade**.

aan - want, voor jongen, vrouwen en meisjes...

Jonge arbeiders en arbeidsters op voor de III Arbeiders Olympiade van 1937

Alleen in onze socialistische Turngroepen.

Recruteringspamflet uitgegeven door de Socialistische Turnbond van België.

Pamphlet de recrutement, édité par la Fédération Socialiste de Gymnastique de Belgique.

Stoet van de Tsjechische deelnemers na hun aankomst.

Défilé des participants tchèques lors de leur arrivée.

Vanuit Scandinavië werd een motorrally georganiseerd. Aankomst van Deense ploeg. Un rally de motos fut organisé, partant de la Scandinavie. Arrivée de l'équipe danoise.

Kampeerterrainen ten oosten van Antwerp Stadion.
Des terrains de camping à l'est du Stade de l'Antwerp.

Ter gelegenheid van de Olympiade werden een aantal al dan niet sportieve "nevenactiviteiten" georganiseerd. Hier het lijnvissen aan het Noordkasteel.

A l'occasion de l'Olympiade, un certain nombre "d'activités annexes", sportives ou non, furent organisées. Voici la pêche à la ligne au "Noordkasteel".

Ooggetuigen zijn vandaag nog altijd vol lof over de mobiele keuken van de Tsjechen die hun eigen potje kookten.

Ceux qui en ont été témoin, parlent encore toujours avec beaucoup d'admiration des Tchèques, qui préparaient eux-mêmes leurs repas.

Officiële opening van de
 3de Arbeidersolympiade door Müller.

*Ouverture officielle de la
 3me Olympiade Ouvrière par Müller.*

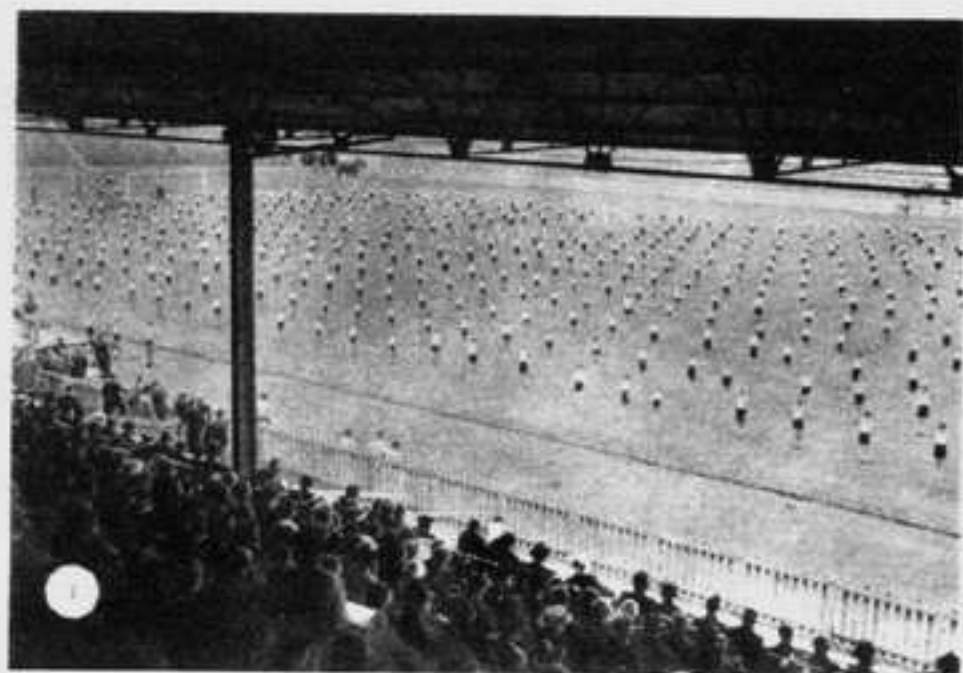

Op zondag 25 juli werd de feestweek geopend met een speciale "kinderdag": vanuit Antwerpen vertrok een kinderstoet naar Antwerp-Stadion waar in de namiddag het "Feest der kinderen" plaatsgreep.

Een afdeling der Rode Valken in de optocht tijdens de Kinderdag.

Le dimanche 25 juillet, la semaine des festivités fut ouverte par une "journée enfantine": un cortège d'enfant partit du Centre d'Anvers vers le Stade de l'Antwerp où la "Fête des Enfants" eut lieu l'après-midi.

Une section des Faucons Rouges dans le cortège lors de la journée enfantine.

Algemene reeks tijdens jongereturnfeest.

Série générale pendant la fête des jeunes gymnastes.

Jonge turners aan het werk (Antwerp-Stadion).

Des jeunes gymnastes à l'oeuvre (Stade de l'Antwerp).

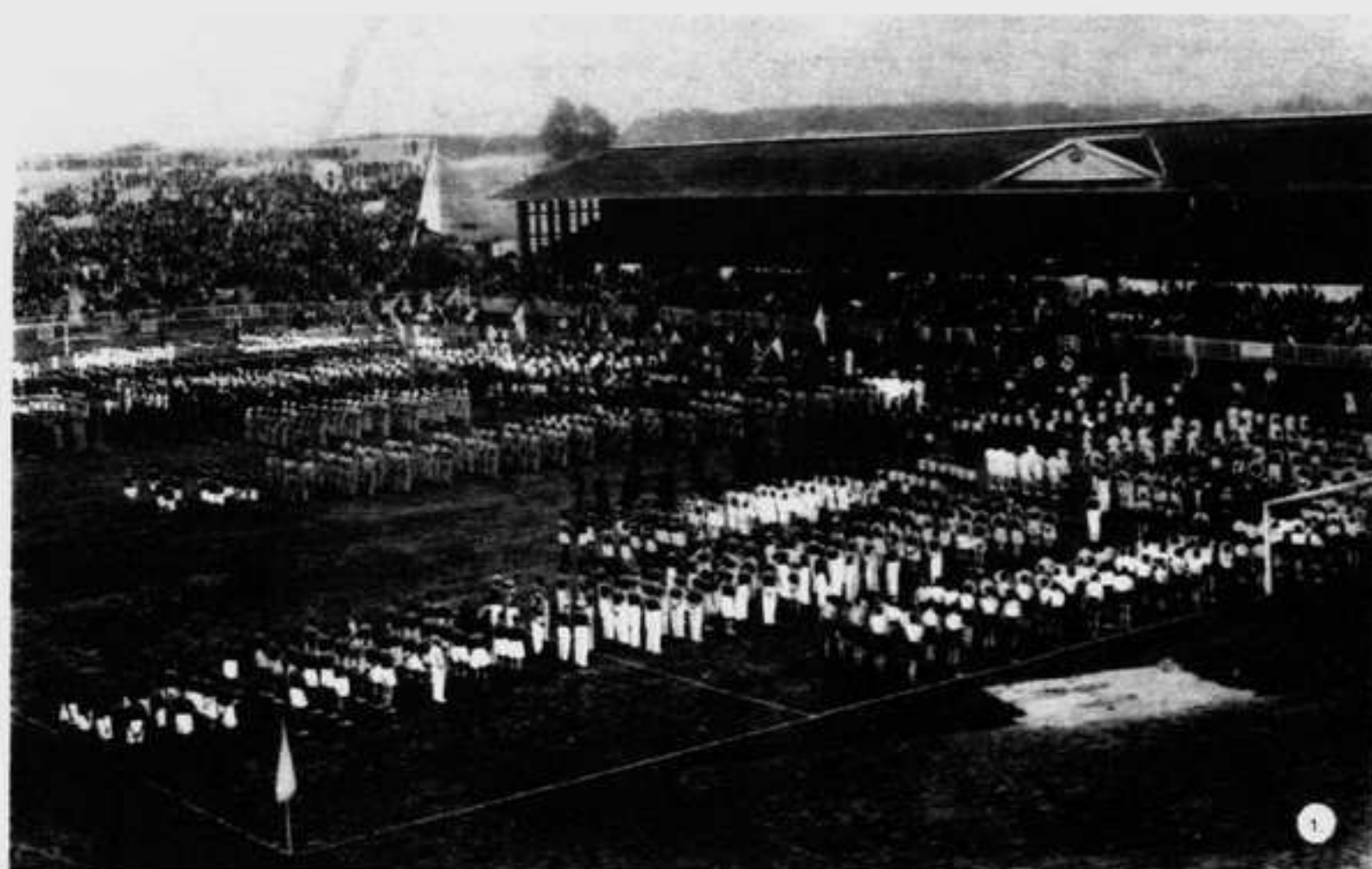
Op een podium geeft een voorturnster de juiste bewegingen aan.

Sur un podium, une monitrice indique les mouvements exacts.

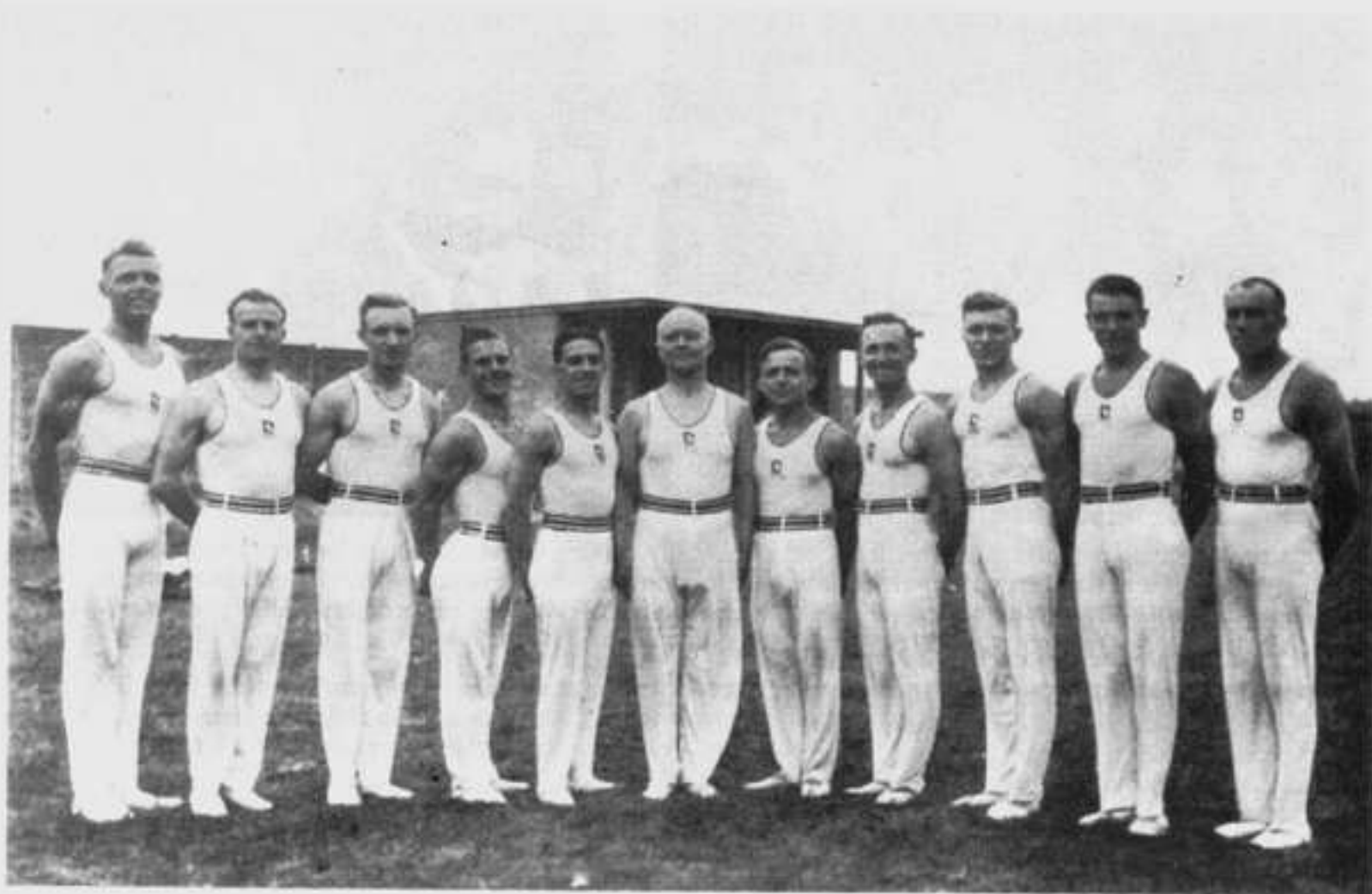
Enkele personaliteiten (van links naar rechts): R. Silaba; Müller, secretaris en onder-voorzitter van de S.A.S.I.; Ekeleers, schepen te Antwerpen; P.-H. Spaak, Minister van Buitenlandse Zaken van België; Huysmans, Burgemeester van Antwerpen, voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers; Adler, secretaris van de S.A.S.I.; Dr. J. Deutsch, voorzitter van de S.A.S.I.

Quelques personnalités (de gauche à droite): R. Silaba; Müller, secrétaire et vice-président de l'I.S.O.S.; Ekeleers, échevin d'Anvers; P.-H. Spaak, Ministre des Affaires Etrangères de la Belgique; Huysmans, Bourgmestre d'Anvers, Président de la Chambre des Représentants; Adler, secrétaire de l'I.S.O.S.; Dr. J. Deutsch, président de l'I.S.O.S.

Algemene voorstelling van de deelnemende landen met vaandrigs.

Présentation générale des pays participants avec leurs portes-drapeau.

Belgische Kunstturnersploeg - heren, onder leiding van Alfons van Mele (midden).
Equipe belge de gymnastes artistiques sous la conduite d'Alfons van Mele (au centre).

Zwitserse turners aan het werk. (Zaal "Folies Bergères").
Des gymnastes suisses à l'oeuvre. (salle Folies Bergères).

Atletiek (Ozolyn-U.S.S.R.).
Saut à la perche (Ozolyn-U.R.S.S.)

Karpovitch (Sovjet Unie) springt 1,50 m.
Saut en hauteur (Karpovitch - U.R.S.S.) de 1,50 m.

Djarmine (Sovjet Unie) en Buhlmann (Zwitserland) respectievelijk tweede en eerste in Tienkamp.
Djarmine (Union Soviétique) et Buhlmann (Suisse), respectivement second et vainqueur du décathlon.

Een zicht van de finale 110 m. horden (destijds "hagen" genoemd) gewonnen door Lethinen (Fin.) eerste van rechts.
Vue de la finale des 110 m. haies, gagnée par Lethinen (Finlande), le premier de droite.

Finale 60 m. horden dames gewonnen door Karpovitch (Sovjet Unie) in het midden vóór Finowa (Sovjet Unie) nr. 226 en Vereecken (België) nr. 271.

Finale des 60 m. haies dames, gagnée par Karpovitch (Union Soviétique) au centre, devant Finowa (Union Soviétique) n° 226 et Vereecken (Belgique) n° 271.

Aankomst op het stadion van de halve-marathon (25 km.) gewonnen door Mustonen (Finland).

Arrivée au stade du demi-marathon (25 km.) gagné par Mustonen (Finlande).

De Belgen A. en Ch. Vande Velde, ex-aequo in de halve-marathon op de zesde plaats.

Les belges A. et Ch. Vande Velde, ex-aequo à la sixième place dans le demi-marathon.

Herberis (Nederland) wint de 100 m. dames in 14 sec.

Herberis (Pays-Bas) gagne les 100 m. dames en 14 sec.

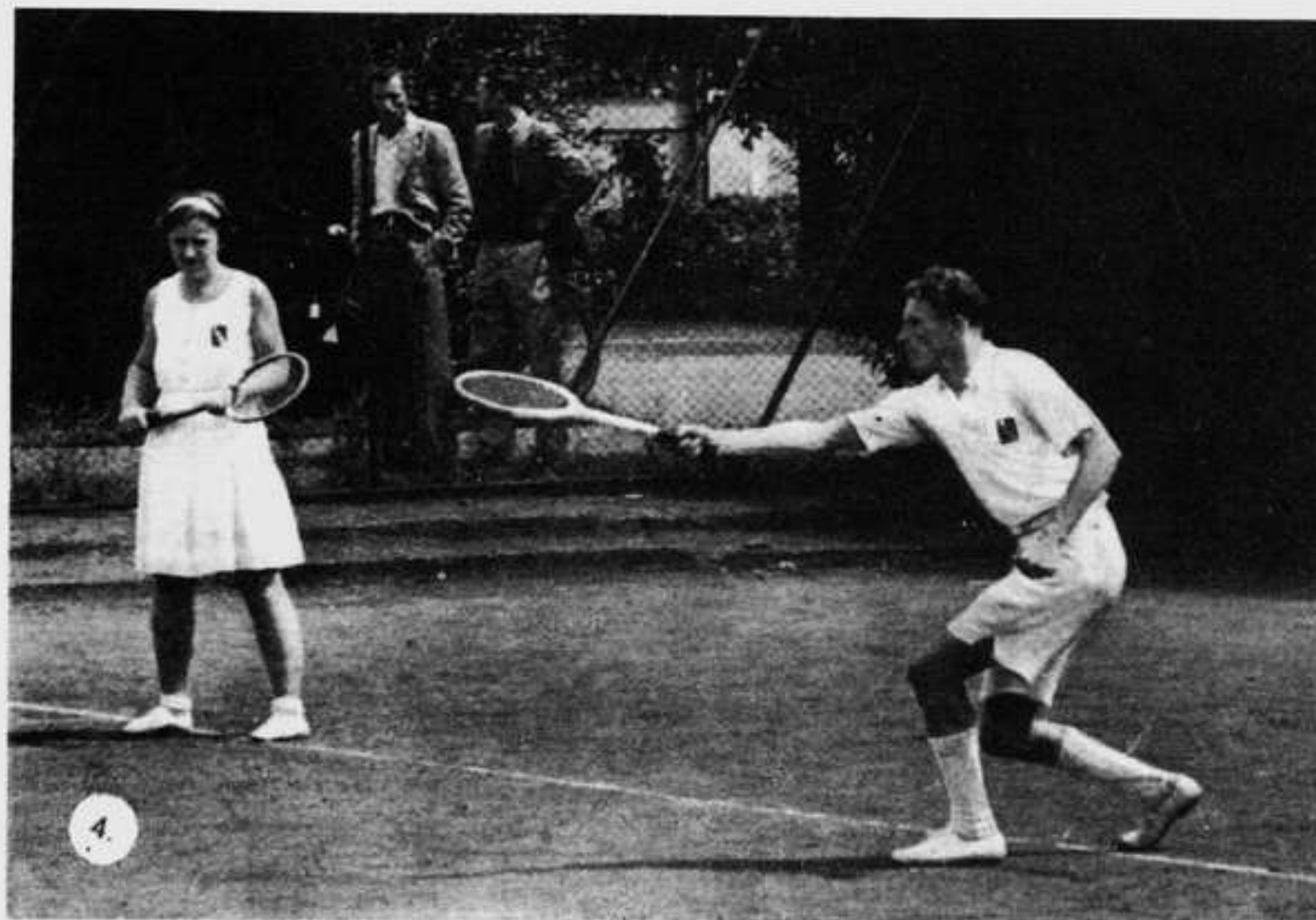
Kogelstoten: Zwyckja (Sovjet Unie) werpt het gewicht 11 m. 155.

Lancer du poids: Zwyckja (Union Soviétique) atteint 11 m. 155.

Estafetteploep.

Course d'estafette.

Tennis (dubbel-gemengd).

Tennis (double mixte).

Voetbal: Rusland scoort tegen Denemarken.

Uitslag: Denemarken-Sovjet Unie: 0 - 8.

De Russen werd verweten dat ze tegen de zin in van de arbeiderssport handelden. Toen twee voetballers in de loop van het toernooi gekwetst waren, werden ze vervangen door invallers die vanuit de Sovjet-Unie prompt waren overgevlogen.

Football: l'U.R.S.S. marque un but contre le Danemark.

Résultat: Danemark-Union Soviétique: 0 - 8.

Le reproche fut fait aux Russes d'agir à l'encontre de l'esprit du sport ouvrier. Lorsque, dans le courant du tournoi, deux joueurs de football se blessèrent, il furent remplacés par d'autres joueurs envoyés immédiatement par avion de l'Union Soviétique.

Het Belgisch Elftal.
L'équipe belge de football.

Schaaktornooi. (Gelagzaal Vlaamse Opera).
Tournoi d'échecs (Foyer de l'Opéra flamande).

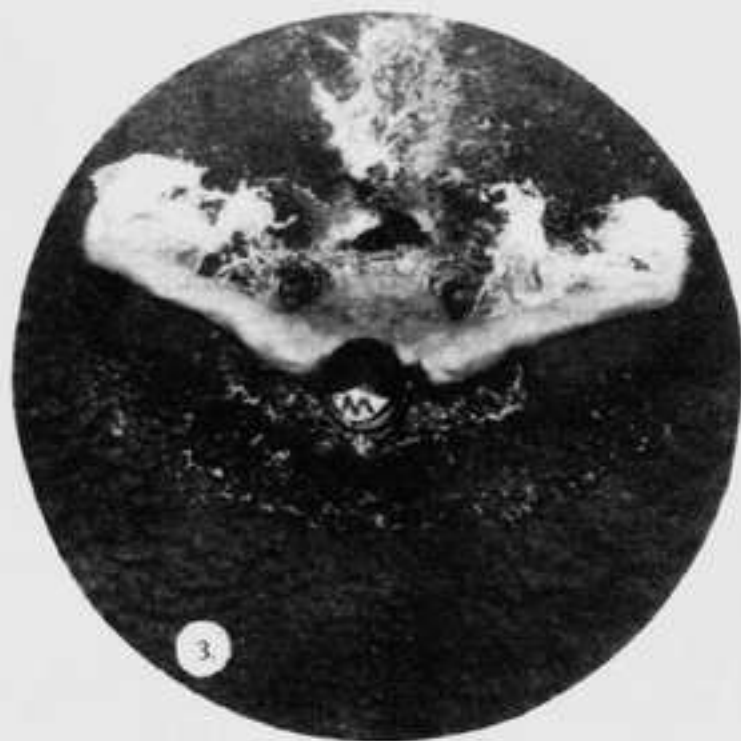

Rekenbureel.
Bureau de comptage.

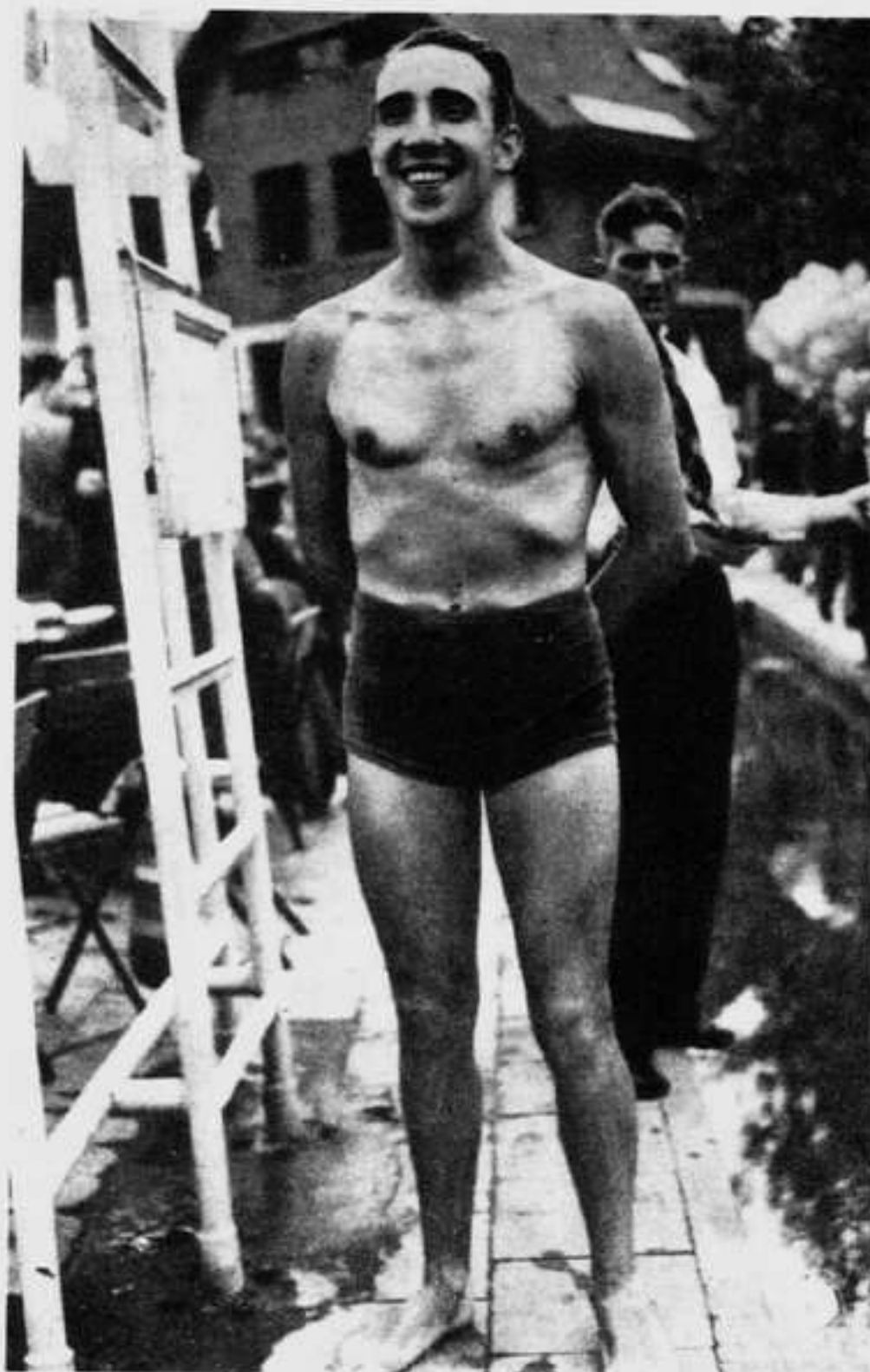
De wedstrijden stonden onder geneeskundig toezicht van de zgn. Arbeiders Geneeskundige Dienst "SERSANO" (Service Sanitaire Ouvrier).

Les épreuves furent placées sous la surveillance médicale du "SERSANO" (Service Sanitaire Ouvrier).

De Rus Boitchenko brak het wereldrecord vlinderslag 100 m. in 1' 7'' 9/10.
Deze zwemstijl werd toen ook voor de eerste maal in België gedemonstreerd.

*Le Russe Boitchenko battit le record du monde des 100 m. papillon en 1' 7'' 9/10.
Ce fut aussi la première démonstration de ce style en Belgique.*

J. Arts (België), Olympisch Kampioen van de 100 m. en 200 m. vrije slag.

J. Arts (Belgique), Champion Olympique des 100 m. et 200 m. nage libre.

Belgische worstelploeg.
L'équipe belge de lutte.

In het Sportpaleis grepen de olympische kampioenschappen in worstelen, boksen, gewichtheffen en wielrennen plaats.

Le Palais des Sports fut le décor des championnats olympiques de lutte, boxe, haltérophilie et cyclisme.

Belgische ploeg gewichtheffen.
L'équipe belge d'haltérophilie.

Deffet (België) en Thys (België) eerste en tweede in het baankampioenschap dat gereden werd in het Antwerps Stadspark (150 km.).

Deffet (Belgique) et Thys (Belgique), respectivement premier et second du championnat sur piste (150 km.), qui fut disputé au Parc d'Anvers.

Basketbal.
(wedstrijd Frankrijk-Spanje: 23 - 24).

Basket-ball.
(match France-Espagne: 23 - 24).

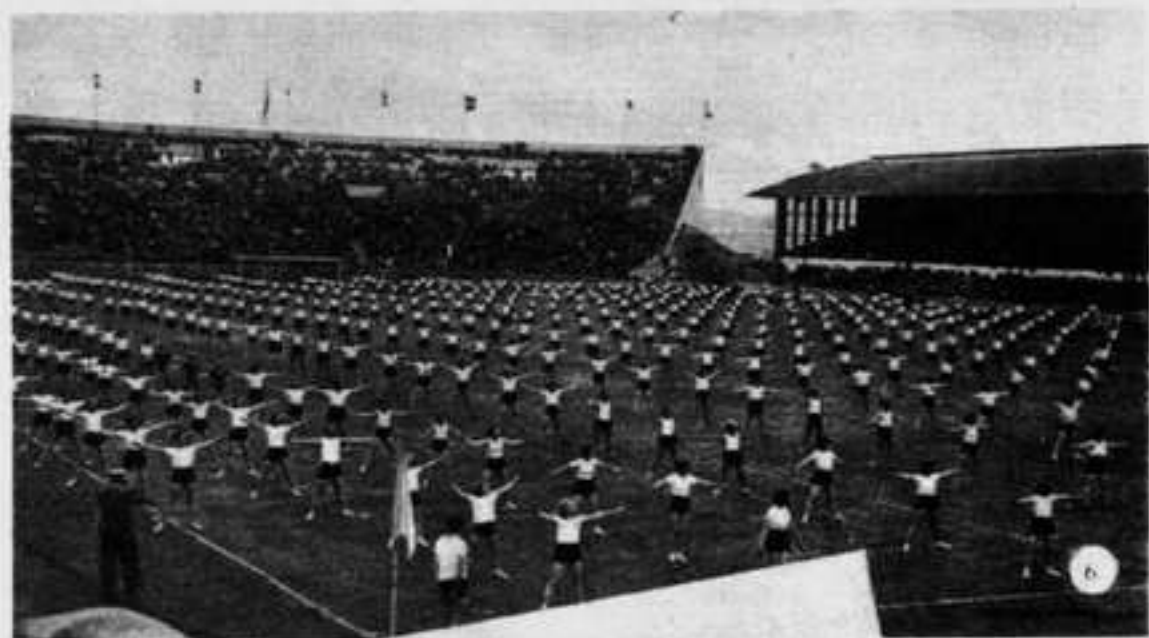
Demonstratie kunstrijden door A.R.U.K. (Tsjechoslovakije).
Démonstration de cyclisme artistique par A.R.U.K. (Tchéco-Slovaquie).

Opstelling van de Tsjechische turners.
Présentation des gymnastes tchèques.

Jonge turnsters (Moeskroen).
Jeunes gymnastes filles (Mouscron).

Massaturnen.
Gymnastique de masse.

Internationale optocht : Frankrijk.
Défilé international : France.

Internationale optocht : Nederland.
Défilé international : Pays-Bas.

Internationale optocht : Palestina.
Défilé international: Palestine.

Internationale optocht : Tsjechoslovakije.
Défilé international: Tchéco-Slovaquie.

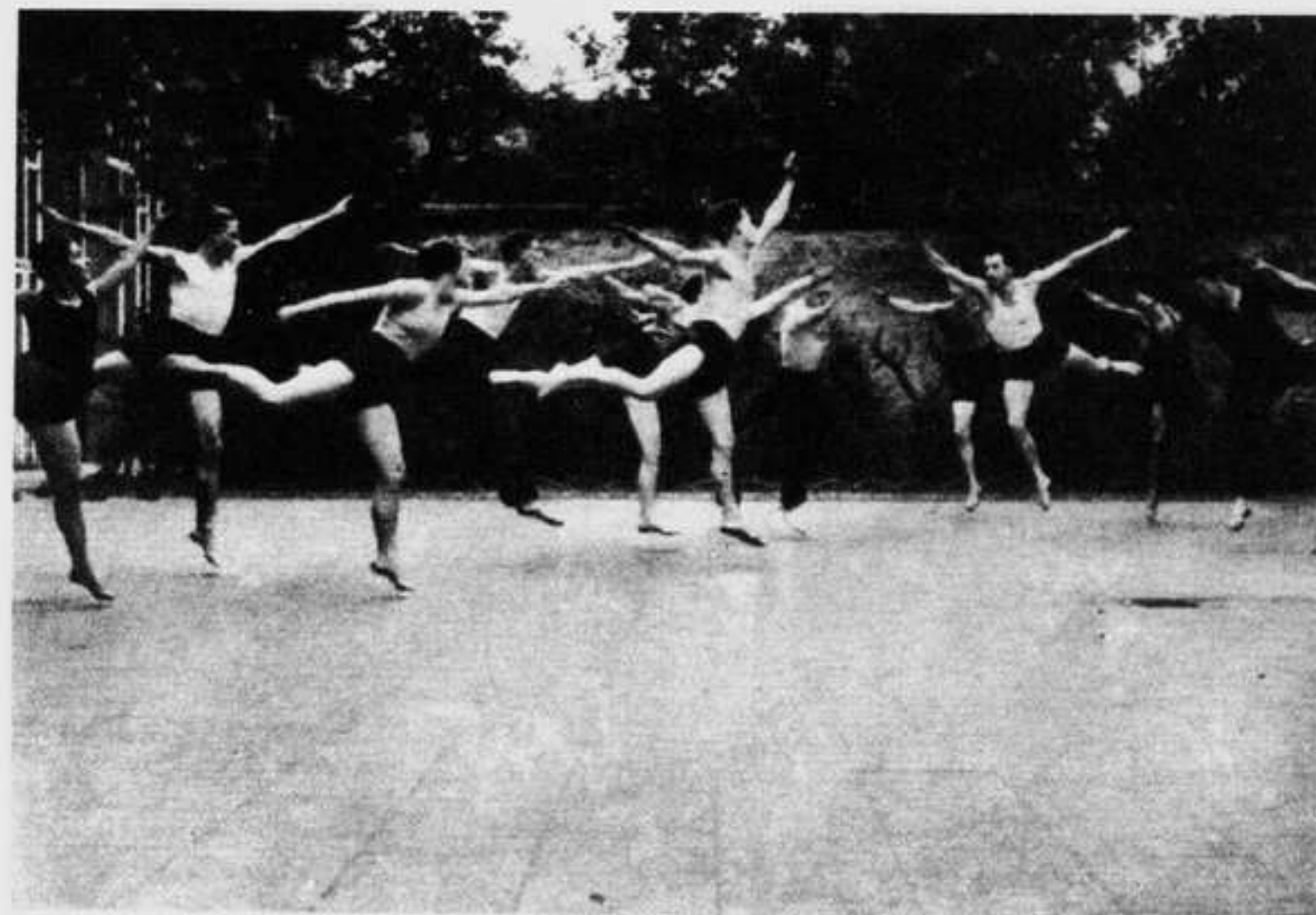
Internationale optocht : Spanje.
Défilé international: Espagne.

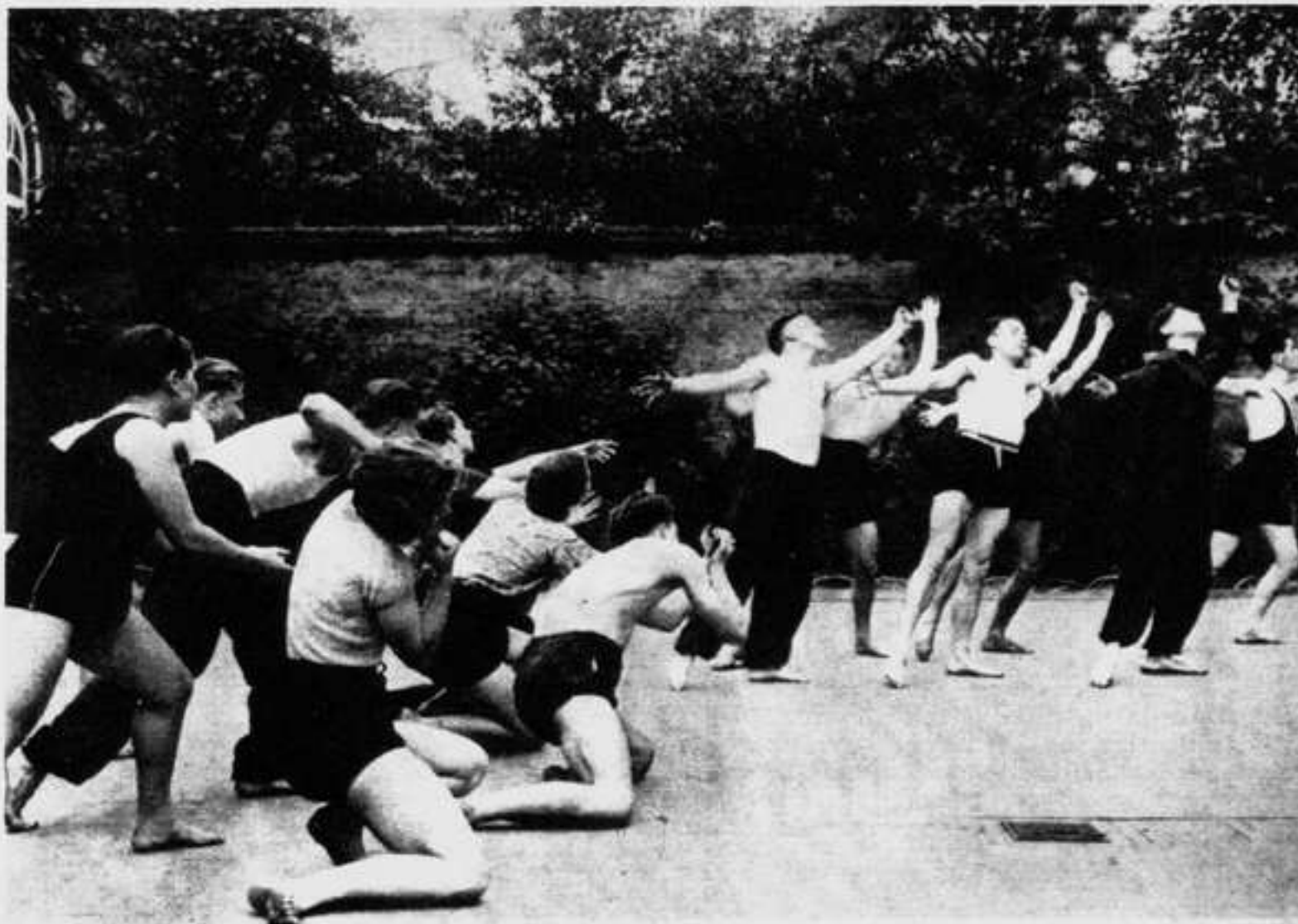
Vanuit Tsjechoslovakije hadden de twee bestaande bonden hun gezanten gestuurd: enerzijds de Duitse ATUS-vleugel, en anderzijds de DTJ, antipool van de nationalistische gerichte "Sokol"-beweging.
De la Tchéco-Slovaquie, les deux fédérations existantes avaient envoyé leurs délégués: d'une part, l'aile allemande ATUS et d'autre part la DTJ.

Belgische gymnasten in de internationale optocht.
Des gymnastes belges dans le défilé international.

Jules Devlieger in gezelschap van Sovjet-atlete.
Jules Devlieger en compagnie d'une athlète soviétique.

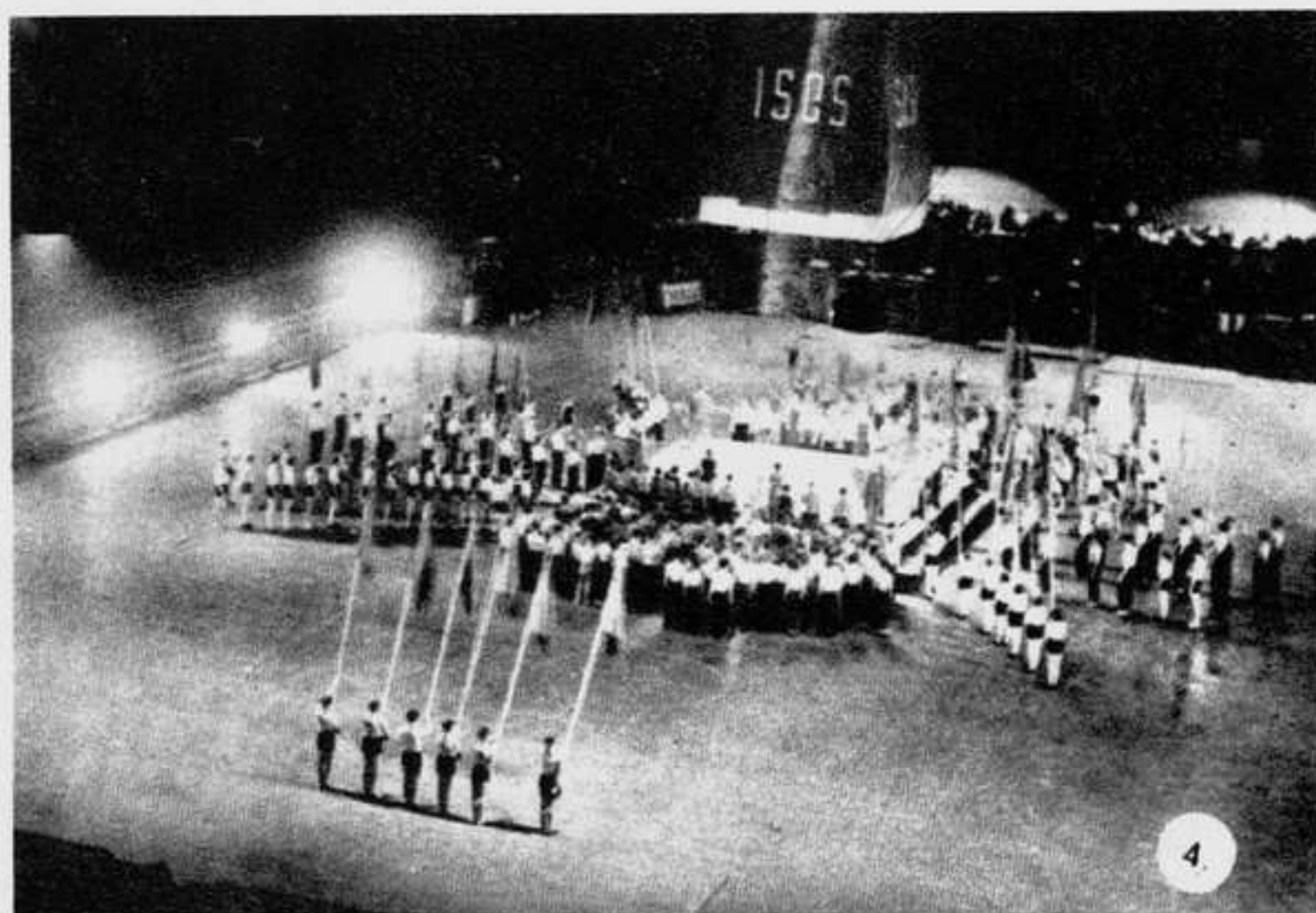
Vorbereidingen voor het feestspel.
Des préparatifs au jeu des festivités.

De spreekstem en koorleider Piet Bergers.
*Le commentateur et dirigeant de la chorale
 Piet Bergers.*

De ontwerper en regisseur Martin Gleisner.
Le créateur et régisseur Martin Gleisner.

Opvoering in het sportpaleis.
La création au Palais des Sports.

Een sombere noot dient nog te worden vermeld.

Ongevallen met dodelijke afloop waren 50 jaar geleden eerder zeldzaam. Tijdgenoten herinneren zich nog zeer levendig dat Irma Schmidt uit Tsjechoslovakije om het leven kwam tijdens een excursie met een autobus. In de internationale optocht werd door de afgevaardigden van ATUS een rode vlag horizontaal gedragen, ten teken van rouw. Door de toeschouwers werd hierin geld geworpen. De som werd nadien gestort ten voordele van de republikeinse strijders in Spanje.

Un triste évènement doit encore être évoqué.

Il y a 50 ans, des accidents mortels furent plutôt rares. Des contemporains se rappellent encore vivement qu'Irma Schmidt de la Tchéco-Slovaquie mourut tragiquement lors d'une excursion en autocar. En signe de deuil, les délégués d'ATUS portèrent horizontalement un drapeau rouge dans le défilé international. Les spectateurs y lancèrent de l'argent. Cette somme fut versée ensuite en faveur des combattants républicains en Espagne.